

ЗЕЛС
BNJVL

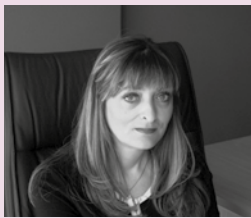
ГЛАСИЛО GAZETË

АПРИЛ / МАЈ 2019
PRILL/ MAJ 2019

ЗАЕДНИЦА
НА ЕДИНИЦИТЕ
НА ЛОКАЛНАТА
САМОУПРАВА
НА РЕПУБЛИКА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
-ЗЕЛС

BASHKËSIA
E NJËSIVE TË
VETËQEVERISJES
LOKALE TË
REPUBLIKËS SË
MAQEDONISË SË VERIUT
-BNJVL

Почитувани,

ЗЕЛС им ја честита победата на градоначалниците: Хекуран Дука, на Општина Дебар; Никола Андонов, на Општина Ново Село и Константин Георгиевски, на Општина Охрид и им посакува успешна соработка

со ЗЕЛС. Тие се тројцата нови градоначалници кои ја добија довербата од граѓаните на предвремените локални избори, што во овие општини се одржаа во периодот април/мај, 2019 година.

Хроничниот недостаток на финансиски средства на локалните власти за спроведување на нивните надлежности беше потврден уште еднаш и на третата седница на Комисијата за финансирање, при ЗЕЛС. На состанокот беа презентирани наодите од анализите на финансиската одржливост на општините; инвестиции во општините; администрирање на даноците; блок дотации и друго, што ги презентираше експерт од Светска банка. Повеќе извештаи за финансирањето на локалната власт беа презентирани и на 33-та седница на Комисијата за следење на развојот на системот за финансирање на општините, што се одржа во просториите на ЗЕЛС. И овие податоци говорат за намалување на нивото на учество во однос на БДП од вкупните приходи на локалната самоуправа. Во ЗЕЛС се одржа и средба со претставници од Народна банка на РСМ на која беа изнесени предизвиците со кои се соочуваат единиците на локалната власт при присилната наплата на паричните побарувања од физички лица.

Управниот одбор на ЗЕЛС, на деветтата седница, особено внимание им посвети на состојбите со противпожарните единици, но и на предизвиците на општините со АД „ЕВН“. На седницата беше прифатен и Предлог-проектот за енергетска ефикасност во областа на јавното осветлување.

Комисијата за урбанизам и просторно планирање при ЗЕЛС, во проширен состав го разгледуваше Предлог – законот за просторно и урбанистичко планирање, за што беа изнесени повеќе предлози и забелешки. Состанок одржа и Комисијата за локален економски развој при ЗЕЛС, која констатира неопходност од менување на законите и правилниците од областа на угостителската и туристичката дејност.

Во изминатиов период ЗЕЛС имаше и други бројни активности, обуки и средби, а беше објавен и повик за пријавување на кандидати за следење на обука и полагање на испит за стекнување со овластување за водење постапка за градежно земјиште. Исто така, ЗЕЛС објави и повик за пријавување на општините за стекнување со регионалниот сертификат за поволно деловно опкружување (БФЦ СЕЕ). Беа избрани и општините кои аплицираа на повикот за новиот проект за одржлива урбана мобилност, што го реализира ЗЕЛС во соработка со ГИЗ. Поопширно за овие, но и за други настани ќе прочитате во овој број на Гласилото на ЗЕЛС.

Со почит,
Душица Перишиќ
Извршен директор на ЗЕЛС

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

тел. +389 (0) 2 30 99 033, факс: +389 (0) 2 30 61 994
ул. Копенхагенска бр. 5, п.факс 32,
1000 Скопје, Република Северна Македонија

Извршен директор на ЗЕЛС:

Душица Перишиќ

Заменик извршен директор на ЗЕЛС:

Ардита Дема-Мехмети

Подготвила:

Весна Арсовска-Динковска

Превод: Славе Чорбев

Лекторирал: Момент мал ДООЕЛ, Скопје

Дизајн и подготовка: СОФИЈА ПРИНТ Богданци

Печатење: СОФИЈА ПРИНТ Богданци

Тë nderuar,

BNJVL-ja ua uron fitoren kryetarëve të komunave: Hekuran Duka, kryetar i Komunës së Dibrës; Nikolla Andonov, kryetar i Komunës së Novosellës dhe Konstantin Georgievski, kryetar i Komunës së Ohrit dhe u dëshiron një bashkëpunim të suksesshëm me BNJVL. Ata janë tre kryetarët e rinj të komunave të cilët morën besimin e qytetarëve në zgjedhjet e parakohshme lokale që u mbajtën në këto komuna në periudhën prill/maj 2019.

Mungesa kronike e mjeteve financiare të autoriteteve lokale për zbatimin e kompetencave të tyre u konfirmua edhe njëherë në seancën e tretë të Komisionit për financim të BNJVL-së. Në takim u prezantuan rezultatet e analizave të qëndrueshmërisë financiare të komunave; investimet në komuna; administrimin e tatimeve, bllok dotacionet e të tjera, të cilat i prezantoi eksperti i Bankës Botërore. Më shumë raporte për financimin e pushtetit lokal u prezantuan në seancën e 33-të të Komisionit për ndjekjen e zhvillimit të sistemit të financimit të komunave, që u mbajt në hapësirat e BNJVL-së. Edhe këto të dhëna flasin për uljen e nivelit të pjesëmarrjes së BPV-së nga të ardhurat totale të vetëqeverisjes lokale. Në BNJVL u mbajt edhe një takim me përfaqësues nga Banka Popullore e RMV-së, në të cilën u prezantuan sfidat me të cilat ballafaqohen njësitë e pushtetit lokal gjatë arkëtimit të detyrueshëm të kërkesave monetare nga persona fizikë.

Bordi drejtues i BNJVL-së në seancën e nëntë u përkushtua një vëmendje të veçantë gjendjeve në njësitë zjarrfikëse, por edhe sfidave të komunave me SHA "EVN". Në seancë u pranua edhe Propozim-projekti për efikasitet energjetik në sferën e ndriçimit publik.

Komisioni për urbanizëm dhe planifikim hapësinor i BNJVL-së, në një përbërje të zgjeruar shqyrtoi Draft-Ligjin për planifikim hapësinor dhe urbanistik, për të cilin u prezantuan më shumë propozime dhe vërejtje. Takim mbajti edhe Komisioni për zhvillim ekonomik lokal i BNJVL-së, i cili konstatoi domosdoshmërinë për ndryshimin e ligjeve dhe rregulloreve nga sfera e veprimtarisë hotelierike dhe turistike.

Në periudhën e kaluar, BNJVL-ja kishte edhe aktivitete, trajnime dhe takime të tjera të shumta, ndërsa u publikua edhe një thirrje për aplikim të kandidatëve për ndjekjen e trajnimit dhe kalimin e provimit për marrjen e autorizimit për kryerjen e një procedure për tokë ndërtimore. Po ashtu BNJVL-ja publikoi një thirrje për aplikim të komunave për fitimin e certifikatës rajonale për ambient të volitshëm afarist (BFC SEE). U zgjidhën edhe komunat të cilat kanë aplikuar në thirrjen e projektit të ri për mobilitet të qëndrueshëm urban, që e realizon BNJVL-ja në bashkëpunim me GIZ. Më shumë për këto, por edhe për ngjarje të tjera do të lexoni në këtë numër të Gazetës së BNJVL-së.

Me respekt,
Dushica Perishiq
Drejtor ekzekutiv i BNJVL-së

BASHKËSIA E NJËSIVE TË VETËQEVERISJES LOKALE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

tel. +389 (0) 2 30 99 033, faks: +389 (0) 2 30 61 994
rr. „Kopenhagenska“ nr. 5, F.P. 32,
1000 Shkup, Republika e Maqedonisë së Veriut

Drejtor ekzekutiv i BNJVL-së:

Dushica Perishiq

Zëvendës drejtor ekzekutiv i BNJVL-së:

Ardita Dema – Mehmeti

Përgatiti:

Vesna Arsovska-Dinkovska

Përkthim: Sllave Çorbev

Lektoron: Moment Mal, Shkup

Dizajnim dhe përgatitje: SOFIJA PRINT Bogdanci

Shtyp: SOFIJA PRINT Bogdanci

ЧЕСТИТКИ ОД ЗЕЛС ЗА НОВОИЗБРАНИТЕ ГРАДОНАЧАЛНИЦИ НА ОПШТИНИТЕ: ДЕБАР, НОВО СЕЛО И ОХРИД

URIME NGA BNJVL PËR KRYETARËT E SAPOZGJEDHUR TË KOMUNAVE TË DIBRËS, NOVO SELLËS DHE OHRIT

Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Северна Македонија –ЗЕЛС, им ја честита победата на градоначалниците: Хекуран Дука, на Општина Дебар; Никола Андонов, на Општина Ново Село и Константин Георгиевски, на Општина Охрид. Тие ја добија довербата од граѓаните на предвремените локални избори што се одржаа заедно со претседателските избори во нашата земја, во периодот април/мај 2019 година.

ЗЕЛС им посакува успешна работа со која ќе ја оправдаат довербата на граѓаните, преку реализација на многу нови и значајни проекти со кои ќе обезбедат поквалитетни услуги на локално ниво и, се разбира, успешна соработка со ЗЕЛС. Очекуваме да дадат активен придонес во работењето на ЗЕЛС во насока на јакнење на локалната власт. Соработката со градоначалниците на Дебар и на Охрид веќе е воспоставена во претходните месеци, кога тие ја вршеа функцијата на в.д. градоначалник на овие општини, а градоначалникот на Општина Ново Село успешно соработуваше со ЗЕЛС во периодот 2005-2009 година, кога беше на градоначалничката позиција на истата општина. Во тој контекст, кога веќе се запознаени со начинот на организирањето и на работење на ЗЕЛС, стратегиските цели и целокупната улога што ја има во процесот на развојот на децентрализацијата на власт во земјата, очекуваме и ефективни взаемни резултати.

Уште еднаш, ЗЕЛС Ви посакува големи успеси!

Bashkësia e njëjësive të vetëqeverisjes lokale të Republikës së Maqedonisë së Veriut – BNJVL ua uron fitoren kryetarëve të komunave: Hekuran Duka, kryetar i Komunës së Dibrës; Nikolla Andonov, kryetar i Komunës së Novo Sellës dhe Konstantin Georgieski, kryetar i Komunës së Ohrit. Ata fituan besimin e qytetarëve gjatë zgjedhjeve të parakohshme lokale që u mbajtën së bashku me zgjedhjet presidenciale në vendin tonë, në periudhën prill/maj 2019.

BNJVL-ja u dëshiron atyre punë të suksesshme me të cilën do ta arsyetojnë besimin e qytetarëve duke realizuar shumë projekte të reja dhe të rëndësishme me të cilat do të sigurojnë shërbime më cilësore në nivel lokal dhe kuptohet bashkëpunim të suksesshëm me BNJVL. Presim të japin një kontribut aktiv në punën e BNJVL-së në drejtim të përforsimit të pushtetit lokal. Bashkëpunimi me kryetarët e komunave të Dibrës dhe Ohrit tashmë është vendosur në muajt e mëparshëm, ku ata e kryenin funksionin e kryerësit të detyrës së kryetarit të këtyre komunave, ndërsa kryetari i Komunës së Novo Sellës bashkëpunonte me sukses me BNJVL-në në periudhës e viteve 2005 – 2009, kur qe në pozicionin e kryetarit të komunës së njëjtë. Në këtë kontekst, kur ata tashmë e dinë mënyrën e organizimit dhe punës së BNJVL-së, qëllimet strategjike dhe rolin e tërësishëm që e ka në procesin e zhvillimit të decentralizimit të pushtetit në vend, presim edhe rezultate të ndërsjella efektive.

Edhe njëherë, BNJVL Ju dëshiron suksese të mëdha!

**Хекуран Дука /
Hekuran Duka**

Градоначалник на Општина
Дебар / Kryetar i Komunës së
Dibrës

**Никола Андонов /
Nikolla Andonov**

Градоначалник на Општина
Ново Село / Kryetar i Komunës së
Novosellës

**Константин Георгиевски /
Konstantin Georgieski**

Градоначалник на Општина
Охрид / Kryetar i Komunës së
Ohrit

ОРГАНИЗИРАНА ОБУКА ЗА СОВЕТНИЦИТЕ ОД РАБОТНАТА ГРУПА ЗА ЛОКАЛЕН ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

ТРАЈНИМ I ОРГАНИЗУАР ПËР КËШИЛЛАРËТ E ГРУПИТ ПУНУЕС ПËР ЗHVILLIM ЕКОНОМИК ЛОКАЛ

Тематската работна група за локален економски развој (ЛЕР), составена од 24 претседатели на општински совети, формирана во рамките на проектот „Зајакнување на општинските совети“ на 9 април, 2019 година, во просториите на УНДП, во Скопје, ја одржа првата средба. За координатор на оваа работна група присутните го избраа Агрон Бекири, претседателот на Советот на Општина Арачиново. Работната група за ЛЕР е една од седумте тематски групи, формирани во рамките на овој проект, што го спроведува Програмата за развој на Обединетите нации (УНДП) во партнерство со ЗЕЛС и со Здружението на финансиски работилници, UN Women, Министерство за локална самоуправа и Министерство за финансии, а кој е поддржан од Швајцарската агенција за соработка и развој (СДЦ).

Советниците беа запознаени со алатките и целите на овој проект, како и со актуелните проекти и програми кои се однесуваат на развојот на локалната економија во општините. Тие беа охрабрени овие средби да ги искористат и за изнесување на иницијативи за подобрување на локалниот економски развој, но и на иницијативи за обезбедување на повквалитетна улога за советниците во целокупниот процес на спроведување на надлежностите на локално ниво, со тоа што истите ќе бидат сублимирани и доставени до Комитетот на советите при ЗЕЛС, потоа во вид на заклучоци и до Управниот одбор на ЗЕЛС на разгледување. На средбата присутните се запознаа и со можноста, по електронски пат да се информираат за важни прашања од работењето на општинските совети и за развојот на децентрализацијата во земјата. Тоа може да го сторат преку воспоставената електронската платформата за учење www.opstinskisoveti.mk, која е достапна за секој од 1347 советници во земјата. Оваа платформа советниците ја користат по претходно добивање на своја лозинка за влез во платформата, каде може да остварат и online комуникација со другите советници, да разменуваат искуства, добри практики, идеи за повеќе теми од нивните надлежности во локалната власт. Советниците беа детално информирани и за регионалната програмата „Business Friendly Certificate – BFC SEE“, каде ЗЕЛС и Сојузот на стопански комори (ССК) ја имаат улогата на национално тело за нашата земја.

Групи пунуес тематик пËр зhvillim економик локал (ZHEL), i пËрбËрË nga 24 kryetarË тË кËshillave komunale, i themeluar нË kuadËр тË projektit “Forcimi i кËshillave komunale” мË 9 prill 2019, нË hapËsirat e UNDP-sË нË Shkup, mbajti takimin e parË. ТË pranishmit e zgjodhËn Agron Beqirin, kryetari i KËshillit тË KomunËs sË HaraçinËs пËр координатор тË кËтËй групи пунуес. Групи пунуес i ZHEL-it ËshтË нËй nga shtatË grupet tematike, тË formuara нË kuadËр тË кËтËй projektit qË e zbaton Programi пËр Zhvillim тË Kombeve тË Bashkuara (UNDP) нË partneritet me BNJVL-nË dhe ShoqatËn e punËtorËve financiarË, UN Women, MinistrinË e Pushtetit Lokal dhe MinistrinË e Financave, i cili ËshтË mbËshтетur nga Agjencia Zvicerane пËр BashkËpunim dhe Zhvillim (SDC).

КËshilltarËт u informuan пËр veglat dhe qËllimet e кËтËй projektit, si dhe пËр projektet dhe programet aktuale qË kanË тË бËјнË me zhvillimin e ekonomisË lokale нË komuna. Ata u inkurajuan qË t'i shfrytËzoјnË kËто takeme edhe пËр t'i prezantuar iniciativat пËр пËрмирËsimin e zhvillimit ekonomik lokal, por edhe iniciativat пËр sigurimin e нËй roli мË cilËsor тË кËshilltarËve нË тË gjithË procesin e zbatimit тË kompetencave нË nivel lokal, me ç'rast тË нËјtat do тË mblidhen dhe do тË дËргohen deri te Komiteti i кËshillave тË BNJVL-sË, e pastaj нË formËn e konkluzioneve edhe deri te Bordi drejtues i BNJVL-sË пËр shqyrtim. НË takim, тË pranishmit u informuan edhe пËр mundËsinË qË тË informohen нË мËнyрË elektronike пËр çËshтje тË рËндËsishme nga sfera e punËs sË кËshillave komunale dhe пËр zhvillimin e decentralizimit нË vend. Ata mund ta бËјнË kËтË пËрmes platformËs sË vendosur elektronike пËр мËsim www.opstinskisoveti.mk, e cila ËshтË нË dispozicion пËр secilin prej 1347 кËshilltarËve нË vend. КËshilltarËт e пËрдorin kËтË platformË pasi do тË marrin paraprakisht fjalËkalimin e tyre пËр тË hyрË нË platformË, ku mund тË realizoјnË edhe on-line komunikim me кËshilltarËт e тjerË, тË shpËrndajnË пËрvoja, praktika тË mira, ide тË mira пËр shumË tema nga sfera e kompetencave тË tyre нË pushtetin lokal. КËshilltarËт u informuan hollËsisht edhe пËр programin rajonal “Business Friendly Certificate-BFC SEE”, ku BNJVL-ja dhe Lidhja e Odave Ekonomike (LOE) e kanË rolin e нËй trupi kombËtar пËр vendin tonË.

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА ЗЕЛС, ПЕТРЕ ШИЛЕГОВ, ЈА ПРЕЗЕДЕ ПРЕТСЕДАТЕЛСКАТА ФУНКЦИЈА НА НАЛАС

КРЬЕТАРИ И БНЈВЛ-СЌ, ПЕТРЕ ШИЛЕГОВ Е МЕРР ЕДНЕ ФУНКЦИОНИН Е КРЬЕТАРИТ ТЌ НАЛАС-ИТ

Петре Шилегов, претседател на ЗЕЛС и градоначалник на Град Скопје ја презеде и функцијата на претседател на Мрежата на асоцијации на локални власти на земјите од Југоисточна Европа (НАЛАС). Оваа беше утврдено на четиринаесеттата седница на Генералното собрание на НАЛАС, што беше организирано на 11 април, 2019 година, во големата сала на Советот на Град Скопје, во Скопје. Станува збор за ротирачко претседателство што го има воспоставено НАЛАС, за период од една година, односно, оваа позиција Шилегов ја презеде од досегашниот претседател, Дарко Фрас, градоначалник на Општина Света Тројца, од Република Словенија, а следната година, на петнаесеттата седница на НАЛАС истата ќе и ја предаде на Татјана Бадан, градоначалник на Општина Селемет од Молдавија, која сега стана прв потпретседател на НАЛАС, функција што минатата година ја имаше Шилегов. При преземањето на оваа функција, Шилегов посочи дека ќе ги продолжи досегашните стратески цели и активности на НАЛАС. Во едногодишниот период на неговото претседателствување со оваа Мрежа, Шилегов рече дека ќе се заложува да се обезбеди обединување на асоцијациите на локална самоуправа во Албанија и дека по изборите во Грција ќе се залага да се обезбеди членство и на асоцијацијата на единици на локална самоуправа на Грција во НАЛАС.

На присутните им се обрати и заменикот на претседателот на Конгресот на локални и регионални власти на Советот на Европа, Јохан Ван Ден Хојт, кој посочи дека демократијата во последните години е под закана на популизмот. Тој ја истакна потребата од поголема транспарентност, отвореност, јавна отчетност на институциите за да се врати довербата на граѓаните во нив, а тоа најмногу е видно и ефективно доколку се случува на локално ниво. Хојт посочи и на опасноста од намалувањето на буџетите на општините, генерално во регионот, но и во европските земји, како и на сепосериозните обиди за политички притисоци врз локалната власт, што е клучно прашање на кое во следниот период треба да му се посвети поголемо внимание. За поддршката на локалните власти што ја дава Швајцарската влада, не само

Petre Shilegov, Kryetar i BNJVL-së dhe Kryetar i Qytetit të Shkupit e mori edhe funksionin e kryetarit të Rrjetit të asociacioneve të autoriteteve lokale të vendeve të Evropës Juglindore (NALAS). Kështu u vendos në seancën e katërbëdhjetë të Kuvendit gjeneral të NALAS-it, që u organizua sot, më 11 prill 2019 në sallën e madhe të Këshillit të Qytetit të Shkupit, në Shkup. Bëhet fjalë për një kryesi që e ka vendosur NALAS-i dhe ndërrohet për një periudhë njëvjeçare. Përkatësisht, Shilegov e merr këtë pozicion nga kryetari i deritanishëm, Darko Fras, kryetari i Komunës së Sveta Trojces, nga Republika e Sllovenisë, ndërsa vitin e ardhshëm, në seancën e pesëmbëdhjetë të NALAS-it do t'ia japë të njëjtin Tatjana Badanit, kryetarja e Komunës së Selemetit të Moldavisë, e cila tani u bë nënkryetari i parë i NALAS-it, funksion të cilin vitin e kaluar e kishte Shilegov.

Gjatë marrjes së këtij funksioni, Shilegov theksoi se do t'i vazhdojë qëllimet dhe aktivitetet e deritanishme strategjike të NALAS-it. Në periudhën e kryesimit të tij njëvjeçar me NALAS, Shilegov theksoi se do të angazhohet që të sigurohet bashkim i asociacioneve të vetëqeverisjes lokale në Shqipëri dhe se pas zgjedhjeve që do të organizohen në Greqi, do të angazhohet që të sigurohet edhe anëtarësimi i Asociacionit të njësive të vetëqeverisjes lokale të Greqisë në NALAS.

Para të pranishmëve foli edhe zëvendësi i kryetarit të Kongresit të autoriteteve lokale dhe rajonale të Këshillit të Evropës, Johan Van Den Hojt, i cili theksoi se demokracia në vitet e fundit është nën kërcënimin e populizmit. Ai theksoi nevojën për transparencë, hapësi më të madhe, llogaridhënie publike të institucioneve që të kthehet besimi i qytetarëve në to, e ajo gjë është më e dukshme dhe me efektive nëse ndodh në nivel lokal. Hoj theksoi edhe rrezikun e reduktimit të buxheteve të komunave në përgjithësi në rajon, por edhe në vendet evropiane, si dhe përpjekjet më serioze për presione politike ndaj pushtetit lokal që është çështje kryesore, së cilës duhet t'i kushtohet vëmendje më e madhe në periudhën e ardhshme. Për mbështetjen e autoriteteve lokale të cilën e jep

во нашата земја, туку и пошироко, говореше Амбасадорката на Швајцарија во нашата земја, Сибил Сутер Техада. Членовите на Генералното собрание и гостите на НАЛАС, по одржувањето на седницата ја посетија Општина Велес, каде дебатираа на темата „Дијалог граддоград“ и се фокусираа на новите стратегии за одржлив развој на градовите.

ЗЕЛС членка на НАЛАС од 2005 година

ЗЕЛС е членка на НАЛАС уште од самото нејзино официјално основање во 2005 година, а активно учествуваше и во нејзиното креирање, кое започна од 2001 година. Во рамките на Генералното собрание на НАЛАС, кое брои 32 делегати, ЗЕЛС има тројца делегати и тоа, освен претседателот на ЗЕЛС, Петре Шилегов, делегати се и двајцата заменици на ЗЕЛС: Висар Ганиу, потпретседател на ЗЕЛС и градоначалник на Општина Чаир и Митко Јанчев, потпретседател на ЗЕЛС и градоначалник на Општина Кавадарци. НАЛАС ја сочинуваат 14 асоцијации на локални власти, што претставуваат околу 9000 локални самоуправи, директно избрани од над 80 милиони граѓани во Југоисточна Европа. Оваа Мрежа го промовира процесот на децентрализација и придонесува за процесот за европска интеграција на целиот регион.

Конференција - „Градовите како двигатели на економскиот раст – Визија 2030 год.“

Во Скопје, на 12 април, 2019 година се одржа и Конференција - „Градовите како двигатели на економскиот раст – Визија 2030 год.“, во организација на НАЛАС и Светската банка, Програма за урбано партнерство на Австрија. На конференцијата, во присуство на делегатите на НАЛАС, истакнати меѓународни експерти и високи функционери од нашата земја, се дискутираше за улогата на градовите и локалните власти во економскиот развој, како таа улога може да биде засилена за доброто на граѓаните од Југоисточна Европа, а беа посочени квалитетни искуства од многу градови. Средбата имаше за цел да придонесе локалните власти да се наметнат како партнери на Европската Комисија и Советот за регионален развој во спроведување на регионалната агенда за економски развој

Qeveria zvicerane, jo vetëm në vendin tonë, por edhe më gjerë, foli Ambasadorja e Zvicrës në vendin tonë, Sibil Suter Tehada. Anëtarët e Kuvendit gjeneral dhe mysafirët e NALAS-it, pas mbajtjes së seancës vizituan Komunën e Velesit, ku debatuan në temën "Dialog qyteti për qytetin" dhe iu fokusuan strategjive të reja për zhvillim të qëndrueshëm të qyteteve.

BNJVL, anëtare e NALAS-it që nga viti 2005

BNJVL-ja është anëtare e NALAS-it që nga vetë themelimi i tij zyrtar në vitin 2005 dhe mori pjesë në mënyrë aktive në themelimin e tij, i cili filloi në vitin 2001. Në kuadër të Kuvendit gjeneral të NALAS-it, i cili numëron 32 delegatë, BNJVL-ja ka tre delegatë dhe përveç kryetarit të BNJVL-së, Petre Shilegov, delegatë janë edhe dy zëvendësit e tij: Visar Ganiu, nënkryetar i BNJVL-së dhe kryetar i Komunës së Çairit dhe Mitko Jançev, nënkryetar i BNJVL-së dhe kryetar i Komunës së Kavadarit. NALAS-i përbëhet nga 14 asociacione të autoriteteve lokale, të cilat përfaqësojnë rreth 9000 autoritetesh lokale, të zgjedhura në mënyrë të drejtpërdrejtë nga mbi 80 milionë qytetarë në Evropën Juglindore. Ky rrjet promovon procesin e decentralizimit dhe kontribuon për procesin e integritet evropian të gjithë rajonit.

Konferenca "Qytetet si nxitës të rritjes ekonomike – Vizion 2030"

Në Shkup, më 12 prill 2019 u mbajt edhe Konferenca "Qytetet si nxitës të rritjes ekonomike – Vizion 2030", në organizim të NALAS-it dhe Bankës Botërore, Programi i partneritet urban të Austrisë. Në konferencë, në prani të delegatëve të NALAS-it, ekspertëve të shquar ndërkombëtarë dhe funksionarëve të lartë nga vendi ynë, u diskutua për rolin e qyteteve dhe autoriteteve lokale në zhvillimin ekonomik, se si mund të forcohet ai rol për të mirën e qytetarëve të Evropës juglindore dhe u theksuan përvoja cilësore nga shumë qytete. Takimi kishte për qëllim të kontribuojë që të imponohen autoritetet lokale si partnerë të Komisionit Evropian dhe Këshillit për Zhvillim Rajonal në zbatimin e agjendës rajonale të zhvillimit ekonomik, i cili është rezultat i Procesit të Berlinit. Para të

кој е резултат на Берлинскиот процес. Пред присутните, се обрати и Петре Шилегов, кој во улога на претседател на НАЛАС, апелираше за отворање на простор за локалните власти и нивните здруженија во Берлинскиот процес. Притоа, тој се заблагодари на Владата на Република Полска за можноста локалните власти да учествуваат на Самитот за политика на Западен Балкан во Познан во јуни, 2019 година, каде е поканет НАЛАС да биде ко-организатор на „Форумот за градови и региони“, како дел од овој настан. Шилегов посочи дека изборите на Европскиот парламент, во мај се добра можност да се испрати порака до новите европарламентарци да не ја забораваат локалната демократија и да се потпрат на локалните и регионалните власти за посилна ЕУ во иднина. На крајот од своето обраќање, Шилегов, во името на сите локални власти од ЈИЕ, упати препорака до Стразбур и Брисел: „Ако Европа сака да биде близу до своите идни граѓани, тогаш таа мора да оди на локално ниво. ЕУ е за сите граѓани. Локалната власт е локацијата каде луѓето живеат, работат, се среќаваат и поврзуваат директно со власта.“

pranishmëve u drejtua edhe Petre Shilegov, i cili në rolin e kryetarit të NALAS-it apeloj për hapjen e hapësirës për autoritetet lokale dhe shoqatat e tyre në Procesin e Berlinit. Njëkohësisht, ai falënderoi Qeverinë e Republikës së Polonisë për mundësinë që autoritetet lokale të marrin pjesë në Samitin e politikave të Ballkanit Perëndimor në Poznan në qershor 2019, duke e ftuar NALAS-in të jetë bashkë-organizator i "Forumit të qyteteve dhe rajoneve", si pjesë e kësaj ngjarjeje. Shilegov theksoi se zgjedhjet në Parlamentin Evropian në maj janë një mundësi e mirë për t'u dërguar porosi për deputetët e rinj të Parlamentit Evropian të mos e harrojnë demokracinë evropiane dhe të mbështeten në autoritetet lokale dhe rajonale për një BE më të fortë në të ardhmen. Në fund të fjalimit të tij, Shilegov në emrin e të gjitha pushteteve lokale të EJT-së dërgoi një porosi për Strasburgun dhe Brukselin: "Nëse Evropa dëshiron të jetë afër qytetarëve të saj të ardhshëm, atëherë ajo duhet të shkojë në nivel lokal. BE-ja është për të gjithë qytetarët. Pushteti lokal është vendi ku njerëzit jetojnë, punojnë, takohen dhe lidhen drejtpërdrejt me pushtetin".

ДИСКУСИЈА ВО ЗЕЛС ПО ПРЕДЛОГ-ЗАКОНОТ ЗА ПРОСТОРНО И УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ

DISKUTIM NË BNJVL PËR PROJEKT-LIGJIN PËR PLANIFIKIM HAPËSINOR DHE URBANISTIK

Комисијата за урбанизам и просторно планирање при ЗЕЛС, на 12 април, 2019 година, во административната зграда на Заедницата, ја одржа втората седница на која се разгледуваше Предлог – законот за просторно и урбанистичко планирање, чие донесување е во собраниска постапка. Комисијата заседаваше во проширен состав, односно покрај градоначалниците кои се членови на ова тело беа поканети и претседателите на двете комисии при ЗЕЛС: Комисијата за рурален развој и Комисијата за локален економски развој, градоначалникот на Општина Центар, градоначалникот на Општина Чаир и потпретседател на ЗЕЛС, претставници од предлагачот - Министерството за транспорт и врски, како и претставници од областа на урбанизмот од повеќе општини. На состанокот присуствуваше и поканетиот проф. д-р Мирослав Грчев, во својство на советник на претседателот на Владата, за прашања од областа на урбанизмот и просторното планирање. Беше посочено дека со новите законски решенија се создаваат услови за побрзо спроведување на постапката за донесување на урбанистички планови. Ова досега претставуваше еден од главните предизвици на сите локални власти, бидејќи со нивното

Komisioni për urbanizëm dhe planifikim hapësinor i BNJVL-së më 12 prill 2019, në ndërtesën administrative të Bashkësisë, mbajti seancën e dytë në të cilën shqyrtonte Projekt-ligjin për planifikim hapësinor dhe urbanistik, miratimi i të cilit është në procedurë parlamentare. Komisioni debatonte në përbërje të zgjeruar, gjegjësisht krahas kryetarëve të komunave të cilët janë anëtarë të këtij trupi, u ftuan edhe kryetarët e të dyja komisioneve të BNJVL-së: Komisioni për zhvillim rural dhe Komisioni për zhvillim ekonomik lokal, Kryetari i Komunës së Qendrës, Kryetari i Komunës së Çairit dhe Nënkryetar i BNJVL-së, përfaqësues nga Ministria e Transportit dhe Lidhjeve si propozues, si dhe përfaqësues nga sfera e urbanizmit nga disa komuna. Në takim mori pjesë edhe i ftuari prof. d-r. Miroslav Gërçev, në cilësi të këshilltarit të kryetarit të Qeverisë për çështje nga sfera e urbanizmit dhe planifikimit hapësinor. U theksua se me zgjedhjet e reja ligjore krijohen kushte për zbatim më të shpejtë të procedurës për miratimin e planeve urbanistike. Kjo deri më tani ka qenë një nga sfidat kryesore për të gjitha autoritetet lokale, sepse me zvarritjen e tyre pengoj

одолговлекување се попречуваше развојот на локалната економија и обезбедувањето на нови инвестиции во општините. Имено, досега имаше случаи кога одредени планови се донесуваат и во период од седум, па и повеќе години. Во предлогот на Законот се предвидува дека институциите и органите надлежни за давање на мислење се должни во рок од 15 работни дена да го дадат мислењето, при што, доколку истото не биде дадено во предвидениот период, тоа не претставува пречка постапката да продолжи понатаму. Исто така, предлогот нуди и одредени позитивни правци во однос на справувањето со предизвиците за градба во населено место, преку изработка на урбанистички проект врз основа на кој ќе може да се издава дозвола за градба, а предвидени се и различни видови на планови за село, во зависност од развиеноста, густината, историјата на плански просторен развој и слично. Ова е од особена важност за руралните општини, кои се соочуваат со недоволна планска покриеност на својата територија, а тоа е сериозна пречка за реализација на одредени проекти или за нови економски инвестиции. Присутните изнесоа низа мислења и ставови по однос на предложените законски решенија, каде меѓу другото беше забележано дека иако е дадена можноста локалната власт да основа Јавна установа за урбанизам, тоа може да го сторат речиси минимален број на единици на локална власт, односно оние кои имаат минимум 80.000 жители. Беа посочени и други забелешки во однос на предвидениот број на кадрите во нив и слично. Беа изнесени и предизвиците на одредени општини, особено оние од територијата на Град Скопје, каде деталните урбанистички планови ги надминуваат параметрите кои се зададени во Генералниот урбанистички план и слично. На крајот од состанокот беше заклучено дека треба ЗЕЛС да ги сублимира сите изнесени забелешки и предлози и во писмена форма тие да се достават до Министерството за транспорт и врски, со цел нивно разгледување и овозможување на амандманска расправа по истите.

zhvillimi i ekonomisë lokale dhe sigurimi i investimeve të reja në komuna. Përkatësisht, deri më tani kishte raste kur plane të caktuara miratoheshin edhe për një periudhë prej shtatë ose më shumë vitesh. Në propozimin e Ligjit parashihet se institucionet dhe organet kompetente për dhënien e mendimit janë të detyruara të japin mendimin brenda 15 ditëve të punës dhe nëse i njëjti nuk jepet në periudhën e paraparë, kjo nuk është pengesë që procedura të vazhdojë më tej. Gjithashtu, propozimi ofron edhe drejtime të caktuara pozitive në aspektin e ballafaqimit të sfidave të ndërtimit jashtë vendbanimit, përmes përgatitjes së një projekti urbanistik, në bazë të të cilit do të mund të lëshohet një leje ndërtimi, ndërsa parashihen edhe lloje të ndryshme të planeve për fshat, varësisht nga zhvillimi, dendësia, historia e zhvillimit të planifikuar hapësinor etj. Kjo është me rëndësi të veçantë për komunat rurale, të cilat ballafaqohen me një mbulueshmëri të pamjaftueshme planifikuese të territorit të tyre, gjë që është pengesë serioze për realizimin e projekteve të caktuara ose për investime të reja ekonomike. Të pranishmit dhanë një sërë mendimesh dhe qëndrimesh lidhur me zgjidhjet e propozuara ligjore, ku ndër të tjera u theksua se edhe pse është dhënë mundësia që pushteti lokal të themelojë një institucion publik për urbanizëm, këtë mund ta bëjnë pothuajse një numër minimal i njësive të pushtetit lokal, përkatësisht ato që kanë të paktën 80.000 banorë. U theksuan edhe vërejtjet të tjera lidhur me numrin e paraparë të kuadrove në to dhe e ngjashme. U theksuan edhe sfidat e komunave të caktuara, veçanërisht ato në territorin e Qytetit të Shkupit, ku planet e detajuara urbanistike tejkalojnë parametrat që janë përcaktuar në Planin e përgjithshëm urbanistik dhe e ngjashme. Në fund të takimit u mor konkluzion që BNJVL-ja t'i përmbledhë të gjitha vërejtjet dhe propozimet e shprehura dhe t'i dërgojë ato me shkrim në Ministrinë e Transportit dhe Lidhjeve, me qëllim që të shqyrtohen ato dhe të mundësohet të debatohet për amendamentet e tyre.

ПРЕТСТАВНИЦИ ОД ЛОКАЛНИТЕ ВЛАСТИ И ОД НАРОДНА БАНКА ДИСКУТИРАА ЗА МОЖНОСТИТЕ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА РЕГУЛАТИВАТА ПРИ НАПЛАТА НА ПАРИЧНИ ПОБАРУВАЊА ОД ФИЗИЧКИ ЛИЦА

Во просториите на ЗЕЛС, на 16 април, 2019 година, претставници од неколку поголеми и помали општини, од секторите за финансии имаа средба со претставници од Народна банка. Целта на средбата беше да се изнесат предизвиците со кои се соочуваат единиците на локалната власт при присилната наплата на паричните побарувања од физички лица. За оваа потреба во рамките на Народна банка е формирана работна група, составена од претставници од банките, извршителите, од централната и од локалната власт. Гостите од Народна банка

ПЕРФАҚЌЕСУЕС НГА АУТОРИТЕТЕТ ЛОКАЛЕ ДНЕ НГА БАНКА ПОПУЛЛОРЕ ДИСКУТАУН ПЕР МУНДЕСИТЕ ПЕР ПЕРМИРЕСИМН Е РРЕГУЛЛОРЕС ПЕР АРКЕТИМН Е КЕРКЕСАВЕ МОНЕТАРЕ НГА ПЕРСОНА ФИЗИКЕ

Në hapësirat e BNJVL-së, më 16 prill 2019, përfaqësues nga disa komuna më të mëdha dhe më të vogla, nga sektorët për financa, patën takim me përfaqësues të Bankës Popullore. Qëllimi i takimit ishte që të prezantohen sfidat me të cilat ballafaqohen njësitet e pushtetit lokal gjatë arkëtimit të detyrueshëm të kërkesave monetare nga persona fizikë. Për këtë nevojë në kuadër të Bankës Popullore është formuar grup punues që përbëhet nga përfaqësues të bankave, përmbartuesit, përfaqësues nga pushteti qendror dhe ai lokal. Mysafirët nga Banka Popullore theksuan

истакнаа дека во изминатиот период имале средби со граѓански здруженија кои упатиле остри забелешки кон банките и кон извршителите за предизвиците со кои се соочуваат граѓаните при блокирањето на нивните сметки и присилната наплата, односно тие истакнале дека на граѓаните веднаш им се блокираат сите банкарски сметки, дека се изложени на високи банкарски провизии, а згора на тоа трошоците им се мултиплицираат и поради високата наплата на извршителите. И претставниците од локалната власт посочија дека банките им наплатуваат високи трошоци при проверката во која банка е трансакционата сметка на граѓанинот за кој е донесено решение за присилна наплата. Претставниците од локалната власт посочија дека се соочуваат и со постојани оплаки од граѓаните дека општините им ја блокираат сметката во банката која наплаќа поголема провизија за деблокирање и бараат општината да ја спроведува забраната преку банки кои наплаќаат помали суми. Исто така, беше посочено дека општините плаќаат и за добивањето на податоци или за проверка на податоците од надлежните државни институции, што не е воопшто коректно, особено во случаи кога самата локална власт им ги полни нивните бази на податоци.

Беше заклучено дека е потребно да се пристапи кон измена на регулативата која ја регулира оваа проблематика, со цел подобрување на ефикасноста на постапките за наплата на долговите, што поодамна е иницирано и од страна на ЗЕЛС. Присутните претставници од општините апелираа да им се обезбеди бесплатен пристап до сите бази на податоци, како што се тие од матичната евиденција, за базите на податоци за граѓаните од социјална категорија за кои согласно со законот се предвидени посебни услови во овие процеси на присилна наплата, како и најважно точна евиденција на сите иматели на имот. Ажурирањето и прочистувањето на базите на податоци за даночните обврзници останува предизвик за општините. Електронското поврзување меѓу надлежните институции кои ги имаат употребните податоци значително би помогнало во овој процес.

Со дигитална трансформација на платежните услуги до пониски цени и подобра финансиска дисциплина

На состанокот беше посочено дека ЗЕЛС е една од првите асоцијации кои за своите членки веќе поодамна има обезбедено електронски услуги: меѓу кои се оние во постапките за дозвола за градба, за градежно неизградено државно земјиште и за е-ствари, а пред неколку години ЗЕЛС достави и иницијатива до централната власт за

се në periudhën e kaluar kanë pasur takime me shoqata të shoqërisë civile, të cilat kanë dhënë vërejtje të ashpra për bankat dhe përmbaruesit për sfidat me të cilat ballafaqohen qytetarët gjatë bllokimit të llogarive të tyre dhe arkëtimit të detyrueshëm. Përkatësisht, ata kanë theksuar se bankat menjëherë i bllokojnë të gjitha llogaritë bankare të qytetarëve, se qytetarët janë të ekspozuar ndaj provizioneve të larta të bankave dhe përveç kësaj se shumëfishohen shpenzimet e qytetarëve për shkak të provizioneve të larta të përmbaruesve. Edhe përfaqësuesit e pushtetit lokal theksuan se bankat arkëtojnë shumë para gjatë kontrollimit se në cilën bankë është llogaria e transaksionit të qytetarit për të cilin është miratuar vendim për arkëtim të detyrueshëm. Përfaqësuesit e pushtetit lokal theksuan se ballafaqohen edhe me ankesa të vazhdueshme të qytetarëve se komunat ua bllokojnë llogarinë në bankë, e cila kërkon provizion më të madh për zhbllokim dhe kërkojnë që komuna ta zbatojë ndalesën përmes bankave të cilat arkëtojnë shuma më të vogla. Po ashtu u theksua se komunat paguajnë edhe për marrjen e të dhënave ose për kontrollimin e të dhënave nga institucionet kompetente shtetërore, që nuk është fare një gjë korrekte, sidomos në rastet kur vetë pushteti lokal i plotëson bazat e tyre të të dhënave.

U morr konkluzion se është e nevojshme që të bëhet ndryshim i rregullores e cila rregullon këtë problematikë me qëllim që të përmirësohet efikasiteti i procedurave të arkëtimit të borxheve, që është iniciuar kohë më parë edhe nga ana e BNJVL-së. Përfaqësuesit e pranishëm nga komunat apeluan që të sigurohet për ta qasje pa pagesë deri në të gjitha bazat e të dhënave, siç janë ato të evidencës amë, për bazat e të dhënave për qytetarët e kategorisë sociale për të cilët, në përputhje me ligjin, parashihen kushte të veçanta në këto procese të arkëtimit të detyrueshëm, si dhe gjëja më e rëndësishme, evidenca e saktë e të gjitha zotëruesve të pronës. Azhurnimi dhe pastrimi i bazave të të dhënave për tatimpaguesit mbetet sfida për komunat. Lidhja elektronike ndërmjet institucioneve kompetente, të cilat i kanë të dhënat për përdorim, do ta ndihmonte këtë proces.

Me transformimin digjital të shërbimeve të pagesave deri të çmime më të ulëta dhe disiplinë më e mirë financiare

Në takim u theksua se BNJVL-ja është një nga asociacionet e para, të cilat tashmë një kohë të gjatë kanë siguruar për anëtarët e tyre shërbime elektronike: ndër të cilat janë ato në procedurat për lejen e ndërtimit, për token e pandërtuar ndërtimore shtetërore dhe për e-sende, ndërsa disa vjet më parë BNJVL-ja dërgoi iniciativë deri te pushteti qendror

оведување на електронски систем за даноците на имот. Претставниците од Народна банка истакнаа дека се здобиле со многу релевантни информации и со интересни предлози, при што најавија дека и самите иницијативи за законските измени ќе одат во насока на усогласување со европската регулатива, потоа кон поголема застапеност на користењето на електронското банкарство, односно во правец на дигитална трансформација на платежните услуги, кои ќе придонесат и за обезбедување на пониски цени на услугите и подобрување на финансиската дисциплина. Сите овие заклучоци и предлози ќе бидат претставени пред работната група и понатаму ќе се пристапи кон преземање на конкретни краткорочни и среднорочни дејствија за подобрување на ефикасноста на присилната наплата.

пër aplikim të një sistemi elektronik për tatimet e pronës. Përfaqësuesit e Bankës Popullore theksuan se kanë marrë informacione shumë relevante dhe propozime interesante, me ç'rast paralajmëruan se edhe vetë iniciativat për ndryshime ligjore do të shkojnë në drejtim të harmonizimit të tyre me rregulloren evropiane, pastaj drejt shfrytëzimit më të madh të shërbimeve elektronike bankare, gjegjësisht në drejtim të transformimit digjital të shërbimeve të pagesave, të cilat do të kontribuojnë edhe për sigurimin e çmimeve më të ulëta të shërbimeve dhe për përmirësimin e disiplinës financiare. Të gjitha këto konkluzione dhe propozime do të prezantohen para grupit punues dhe pastaj do të ndërmerren veprime konkrete afatgjata dhe afatmesme për t'u përmirësuar efikasiteti i arkëtimit të detyrueshëm.

ПУБЛИКУВАН „ГОДИШНИОТ ИЗВЕШТАЈ НА ЗЕЛС ЗА 2018 ГОДИНА“

U PUBLIKUA “RAPORTI VJETOR I BNJVL- SË PËR VITIN 2018”

ЗЕЛС и оваа година публикуваше „Годишен извештај на ЗЕЛС“ што претставува четиринаесетто издание по ред. Ова е само еден од начините на транспарентното работење на ЗЕЛС, каде преку текст и слика се презентирани најзначајните активности што органите на Заедницата ги реализирале во текот на 2018 година и каде се прикажани суштинските информации од финансискиот извештај, поткрепени со Ревизорски извештај. „Годишниот извештај на ЗЕЛС за 2018 година“ е подготвен на три јазици: македонски, албански и англиски јазик. Примерок добива секоја општина, како и домашни институции и организации со кои соработува ЗЕЛС, а се поставува и на веб страницата: www.zels.org.mk.

Во 2018 година, ЗЕЛС ги донесе новите систематизирани ставови, се покренала важни прашања за натамошното спроведување на процесот на децентрализацијата, беа одржани повеќе средби со премиерот и министрите од Владата на Република Северна Македонија, а се иницираа и прашања за можностите за префрлање на нови надлежности на локалната власт. Потребата од поголема финансиска стабилност на општините, преку зафаќањата од ДДВ и од персоналниот данок, поддршката на општините кои имаат големи долгови, потоа барањата за зголемувањето на средствата на блок дотациите во областа на образованието, противпожарната заштита, културата, социјалата и другите надлежности, беа приоритетните теми на дискусиите на седниците на Управниот одбор и на Генералното собрание на ЗЕЛС, како и во преговорите со централната власт.

BNJVL-ja edhe këtë vit publikoi “Raportin vjetor të BNJVL-së”, i cili është botimi i katërmëdhjetë me radhë. Kjo është një nga mënyrat e punës transparente të BNJVL-së, ku nëpërmjet teksteve dhe fotografive janë prezantuar aktivitetet më të rëndësishme të cilat i kanë realizuar organet e Bashkësisë gjatë vitit 2018, ku janë prezantuar edhe informacionet thelbësore nga raporti financiar, të cilat janë mbështetur me Raportin e auditimit. “Raporti vjetor i BNJVL-së për vitin 2018” është përgatitur në tri gjuhë: maqedonisht, shqip dhe anglisht. Çdo komunë, si dhe institucionet dhe organizatat vendore me të cilat bashkëpunon BNJVL-ja marrin ekzemplar dhe ai është vendosur në faqen e internetit: www.zels.org.mk.

Në vitin 2018, BNJVL-ja miratoi qëndrimet e reja të sistematuara, u iniciuan çështje të rëndësishme për zbatimin e mëtejshëm të procesit të decentralizimit, u mbajtën më shumë takime me kryeministrin dhe ministrat e Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut, ndërsa u iniciuan edhe çështje për mundësitë e transferimit të kompetencave të reja të pushtetit lokal. Nevoja për stabilitet më të madh financiar të komunave përmes rritjes së përqindjes së TVSH-së dhe tatimit personal, mbështetja e komunave të cilat kanë borxhe të mëdha, pastaj kërkesat për rritjen e mjeteve të bllok dotacioneve në sferën e arsimit, mbrojtjes nga zjarri, kulturës, punës sociale dhe kompetencave të tjera, ishin temat prioritare të diskutimeve në seancat e Bordit drejtues dhe të Kuvendit gjeneral të BNJVL-së, si dhe në negociatat me pushtetin qendror.

ХРОНИЧЕН НЕДОСТАТОК НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТНИ УСЛУГИ ОД СТРАНА НА ЛОКАЛНАТА ВЛАСТ

MUNGESË KRONIKE E MJETEVE FINANCIARE PËR ZBATIMIN E SHËRBIMEVE CILËSORE NGA ANA E PUSHTETIT LOKAL

Комисијата за финансирање при ЗЕЛС ја одржа третата седница на 16 мај, 2019 година на која експерт од Светска банка ги презентираше наодите од анализите кои опфаќаат неколку тематски области, меѓу кои: финансиската одржливост на општините; инвестиции во општините; администрирање на даноците; блок дотации; заостанати долгови на општините; успешност на работењето на комуналните претпријатија во локалната власт, како и некои состојби во противпожарната заштита.

Присутните членови посочија дека се согласуваат со дел од изнесените податоци и сметаат дека тие кореспондираат со реалните состојби во локалната власт, но дел од нив треба да се разгледуваат во една поширока констелација на општествено - политичките состојби во земјава. Беше нагласено дека особено треба да се земе предвид процентот што го добиваат општините од вкупниот колач од јавните приходи од БДП во земјава, преку кој може да се потврди дека општините имаат хроничен недостаток на финансиски средства за спроведување на квалитетни услуги. Особено беше посочено дека општините имаат огромна потреба за капитални инвестиции: за изградба на локални патишта, водовод, канализации, пречистителни станици и слично. Во таа насока беше забележано дека сите средства што се издвојуваат за капитални инвестиции потребно е да се интегрираат во еден систем и да се утврдат јасни правила и критериуми на нивна распределба. Во однос на заостанатите долгови на општините, присутните посочија дека и самите локални власти треба да бидат самокритични и порационално да се однесуваат во рамките на средствата со кои располагаат. Во Извештајот од Светска банка беше констатирано дека досега, во пракса, за ниту една општина што подолг период била со блокирана сметка или во долгови, не биле применети соодветните законски мерки. Исто така, во Извештајот е изнесено дека половина од износот на заостанатите долгови на општини отпаѓа на пет поголеми општини, кои воопшто не се сиромашни. Членовите на Комисијата посочија дека покривањето на дел од долговите на општините од страна на централната власт, донекаде претставува индиректно „казнување“ на граѓаните од општините кои немаат долгови. Затоа посочија дека се потребни и мерки за стимулирање на општините кои вршат правилно планирање и реализација на буџетот, адекватно се задолжуваат и ги собираат сопствените приходи. Стана збор и за зајакнување на активностите за целосно ажурирање на објектите за наплата на данокот на имот, за репроценка на даночната основа во согласност со актуелната методологија, како и за

Komisioni për financim i BNJVL-së mbajti seancën e tretë më 16 maj 2016 në të cilën ekspert i Bankës Botërore prezantoi rezultatet e analizave të cilat përfshijnë disa sfera tematike, ndër të cilat: qëndrueshmëria financiare e komunave, investimet në komuna, administrimi i tatimeve, bllok dotacionet, borxhet e mbetura të komunave, suksesi i punës së ndërmarrjeve komunale në pushtetin lokal, si dhe gjendjet në sferën e mbrojtjes nga zjarri.

Anëtarët e pranishëm theksuan se pajtohen me një pjesë të të dhënave të prezantuara dhe mendojnë se ato korrespondojnë me gjendjet reale në pushtetin lokal, por një pjesë prej tyre duhet të shqyrtohen në një konstelacion më të gjerë të gjendjeve shoqërore-politike në vend. U theksua se sidomos duhet të merret në konsideratë përqindja që e marrin komunat nga shuma totale e të ardhurave publike nga PBV-ja në vend, përmes së cilës mund të konfirmohet se komunat kanë mungesë kronike të mjeteve financiare për zbatimin e shërbimeve cilësore. Sidomos u theksua se komunat kanë nevojë të madhe për investime kapitale: për të ndërtuar rrugë lokale, ujësjellës, kanalizime, stacione për trajtim të ujërave të zeza etj. Në këtë drejtim u theksua se të gjitha mjetet që ndahen për investime kapitale duhet të integrohen në një sistem dhe të përcaktohen rregulla dhe kritere të qarta për shpërndarjen e tyre. Sa i përket borxheve të mbetura të komunave, të pranishmit theksuan se vetë autoritetet lokale duhet të jenë vetëkritike dhe të sillen në mënyrë më racionale me mjetet të cilat i kanë në dispozicion. Në raportin e Bankës Botërore u konstatua se deri më tani, në praktikë, për asnjë komunë që ka qenë për një periudhë më të gjatë me llogari të bllokuar ose me borxhe, nuk u zbatuan masat përkatëse ligjore. Po ashtu, në raport është theksuar se gjysmën e shumës së borxheve të mbetura të komunave e bëjnë borxhet e pesë komunave më të mëdha, të cilat aspak nuk janë të varfra. Anëtarët e Komisionit theksuan se mbulimi i një pjese të borxheve të komunave nga ana e pushtetit qendror deri diku është "ndëshkim" indirekt i qytetarëve nga komunat të cilat nuk kanë borxhe. Prandaj, ata theksuan se nevojiten edhe masa për të stimuluar komunat që kryejnë planifikim dhe realizim të drejtë të buxhetit, marrin hua në mënyrë adekuate dhe arkëtojnë të ardhurat e tyre. U bë fjalë edhe për përforsimin e aktiviteteve për azhurnimin e plotë të objekteve për arkëtimin e tatimit të pronës, për rivlerësimin e bazës tatimore në përputhje me metodologjinë aktuale, si dhe për përdorimin

похрабро искористување на законската можност за зголемување на процентот на данок на имот. Според анализата на Светска банка сопствените приходи на општините се ниски, особено што и ставката на данокот на имот е многу ниска во споредба со европските состојби. Стана збор и за потребата од рационализација на училишната мрежа, особено во основното образование, бидејќи податоците покажуваат генерално намалување на бројот на децата, но не и на бројот на наставниците и паралелките. Беше спомената и потребата од рационализација и на бројот на вработени во ЈКП основани од општините, како и прибегнувањето кон нивна приватизација или јавно-приватно партнерство, со цел порентабилно работење и целосно собирање на комуналните такси. Генерално, заклучокот од оваа седница на Комисијата за финансирање при ЗЕЛС беше дека за финансиска стабилизација на општините е потребно зголемување на зафаќањето од ДДВ, од персоналниот данок и данокот на имот. Всушност и во анализата на Светска банка беше посочено дека ако се сака да се достигне за 20 % подобро финансирање на општините, потребно е да се направи зголемување на зафаќањето од ДДВ на 10%, кое сега изнесува 4,5%, зголемување на зафаќањето од персоналниот данок на 27% (сега изнесува 3%) и зголемување на данокот на имот за најмалку три пати.

мë të guximshëm të mundësisë ligjore për rritjen e përqindjes së tatimit të pronës. Sipas analizës së Bankës Botërore, të ardhurat vetanake të komunave janë të ulëta, sidomos që norma e tatimit të pronës është shumë e ulët në krahasim me gjendjet evropiane. U diskutua edhe për nevojën e racionalizimit të rrjetit shkollor, sidomos në arsimin fillor, sepse të dhënat tregojnë një rënie të përgjithshme të numrit të fëmijëve, por jo edhe të numrit të mësuesve dhe klasave. U përmend edhe nevoja për racionalizimin e numrit të të punësuarve në ndërmarrjet publike komunale të themeluara nga ana e komunave, si dhe nevoja për privatizimin e tyre ose themelimin e një partneriteti publik-privat me qëllim të operimit të tyre më rentabil dhe mbledhjes së plotë të taksave komunale. Në përgjithësi, përfundimi nga kjo seancë e Komisionit për financim të BNJVL-së ishte se për stabilizim financiar të komunave nevojitet të rritet përqindja e TVSH-së, tatimit personal dhe tatimit të pronës. Në fakt, edhe në analizën e Bankës Botërore u theksua se nëse dëshirohet të arrihet financim më i mirë i komunave për 20%, është e nevojshme të rritet përqindja e TVSH-së në 10%, e cila tani është 4,5%, të rritet përqindja e tatimit personal në 27% (e cila tani është 3%) dhe të rritet tatimi i pronës për të paktën tri herë.

УЧЕНИЦИ ОД ООУ „БРАТСТВО“ НА ГОСТИ КАЈ СВОЈОТ „СОСЕД“ - ЗЕЛС

NXËNËS NGA SHFK „BRATSTVO“ - KARPOSH NË VIZITË TË „FQIUT“ TË TYRE - BNJVL

Дваесетина дечиња од II-3 одделение од општинското основно училиште „Братство“, заедно со своите наставнички, на 17 мај, 2019 година дојдоа да го посетат својот најблизок „сосед“ – Заедницата на единиците на локалната власт на Република Северна Македонија – ЗЕЛС. Заменик извршната директорка на ЗЕЛС, Ардита Дема – Мехмети во едночасовната посета ги запозна децата со улогата и активностите на ЗЕЛС и нејзините членки – општините. Таа посочи дека ЗЕЛС е „чадор“ организација на сите 80 општини и градот Скопје во земјата, меѓу кои е и општината каде е лоцирано нивното училиште и каде живеат повеќето од нив, а тоа е општината Карпош. Дечињата дознаа зошто во ЗЕЛС доаѓаат сите градоначалници од земјата и за што тие се договараат тука. Исто така, дознаа дека во ЗЕЛС доаѓаат и вработените од сите општини, бидејќи тука „учат“ како подобро да ја вршат својата работа за да обезбедат подобри услуги за своите граѓани. Тие разговараа и за одговорностите на општините, грижата за животната средина, сообраќајот и слично. Притоа, дечињата ги разгледаа просториите на „ЗЕЛС тренинг центарот“ заедно со компјутерската сала, каде е поставен и системот за симултан превод, и научија да го препознаваат логото на ЗЕЛС. На крајот од средбата, дел од нив посочија дека кога ќе пораснат сакаат да работат во ЗЕЛС.

Njëzet fëmijë nga klasa II-3 e Shkollës Fillore Komunale „Bratstvo“, së bashku me mësueset e tyre, më 17 maj 2019 erdhën për ta vizituar „fqijn“ e tyre më të afërt – Bashkësinë e njërive të vetëqeverisjes lokale të Republikës së Maqedonisë së Veriut – BNJVL. Zëvendës-drejtoresha ekzekutive e BNJVL-së, Ardita Dema-Mehmeti gjatë vizitës njëorëshë i njoftoi fëmijët për rolin dhe aktivitetet e BNJVL-së dhe anëtarëve të saja – komunat. Ajo theksoi se BNJVL-ja është organizatë „ombrellë“ e të gjitha 80 komunave dhe Qytetit të Shkupit në vend, ndër të cilat është edhe komuna në të cilën gjendet shkolla e tyre dhe ku banojnë shumicat prej tyre, e ajo është komuna e Karposhit. Fëmijët mësuhan se pse vijnë në BNJVL të gjithë kryetarët e komunave në vend, përse bisedojnë dhe marrin vesh ata këtu dhe po ashtu se në BNJVL vijnë edhe të punësuarit e të gjitha komunave sepse këtu „mësojnë“ se si të kryejnë më mirë punën e tyre dhe të sigurojnë kushte më të mira për qytetarët e tyre. Ata biseduan për përgjegjësitë e komunave, përkujdesjen për mjedisin, trafikun etj. Fëmijët gjithashtu vizituan hapësirat e „Qendrës së Trajtimeve të BNJVL-së“ së bashku me sallën e kompjuterëve ku është vendosur edhe sistemi i përkthimit simultan dhe mësuhan ta njohin logon e BNJVL-së. Në fund të takimit, një pjesë e tyre theksuan se kur do të rriten dëshirojnë të punojnë në BNJVL.

КОМИСИЈАТА ЗА СЛЕДЕЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА СИСТЕМОТ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ОПШТИНИТЕ ЈА ОДРЖА 33-ТА СЕДНИЦА ВО ЗЕЛС

KOMISIONI PËR NDJEKJEN E ZHVILLIMIT TË SISTEMIT TË FINANCIMIT TË KOMUNAVE MBAJTI SEANCË NË 33-TË NË BNJVL

Комисијата за следење на развојот на системот за финансирање на општините, на 16 мај, 2019 година ја одржа 33-та седница, во просториите на ЗЕЛС. Пред присутните градоначалници и другите членови на оваа Комисија, кои се претставници од надлежните министерства, беа презентирани повеќе извештаи за финансирањето на локалната власт, односно: Извештај за финансирањето на локалните власти во првата половина на 2018 година; Годишен извештај за развојот на системот за финансирање на општините за 2017 година и Компаративна анализа за финансирање на локалните власти во периодот 2013-2017 година. Овие извештаи се резултат на соработката на Министерството за финансии и Програмата за развој на Обединетите нации (УНДП) во рамките на проектот „Зајакнување на општинските совети“, финансиран од Швајцарската агенција за развој и соработка (СДЦ).

Во извештаите беа изнесени податоци за движењето на приходите во локалните власти по различни видови, ставки, класификации и по приход по глава на жител, како и расходите, а дадени се и селектирани компаративни анализи поврзани со прашањата на планирани и реализирани приходи и расходи по видови. Анализата е направена и од аспект на рурално/урбано уредување, при што посебно се третирани податоците за урбаните, за руралните општини и за Град Скопје и општините во Град Скопје.

Разгледувајќи ги состојбите од 2013-2017 година забележано е намалување на нивото на учество во однос на БДП од вкупните приходи на локалната

Komisioni për ndjekjen e zhvillimit të sistemit të financimit të komunave më 16 maj 2019 e mbajti seancën 33-të në hapësirat e BNJVL-së. Para kryetarëve të pranishëm të komunave dhe anëtarëve të tjerë të këtij Komisioni, të cilët janë përfaqësues nga ministritë kompetente, u prezantuan më shumë raporte për financimin e pushtetit lokal, përkatësisht: Raporti për financimin e autoriteteve lokale në gjysmën e parë të vitit 2018; Raporti vjetor për zhvillimin e sistemit të financimit të komunave për vitin 2017 dhe Analiza krahasuese për financimin e autoriteteve lokale në periudhën e viteve 2013 – 2017. Këto raporte janë rezultat i bashkëpunimit të Ministrisë së Financave dhe Programit për Zhvillim të Kombeve të Bashkuara (UNDP) në kuadër të projektit “Përforcimi i këshillave komunale”, të financuar nga Agjencia zvicerane për zhvillim dhe bashkëpunim (SDC).

Në raportet u prezantuan të dhëna për lëvizjen e të ardhurave të autoriteteve lokale sipas llojeve, normave dhe klasifikimeve të ndryshme dhe sipas të ardhurave për kokë banori, si dhe shpenzimet, ndërsa janë dhënë edhe analiza të përzgjedhura krahasuese të lidhura me çështjet e të ardhurave dhe shpenzimeve të planifikuara dhe të realizuara sipas llojeve. Analiza është bërë edhe nga aspekti i rregullimit rural/urban, me ç'rast në mënyrë të veçantë janë trajtuar të dhënat për komunat urbane, rurale dhe për Qytetin e Shkupit dhe komunat në Qytetin e Shkupit.

Duke shqyrtuar gjendjet e periudhës 2013-2017, është vërejtur zvogëlim i nivelit të pjesëmarrjes

самоуправа, кое изнесува 6,27 % во 2013 година, а во 2017 година изнесува 5%, што покажува значително намалување од 1,27% во анализираниот период.

Членовите на Комисијата од локалната власт посочија дека општините имаат хроничен недостаток на финансиски средства за да можат квалитетно да ги извршуваат доверените надлежности и да обезбедат квалитетни услуги за граѓаните. За тоа е потребно преземање на активности во насока на обезбедување на поголема финансиска автономија на локалните власти, што е утврдено и во Систематизираните ставови на ЗЕЛС, во делот на Финансии. Неспорна е потребата за поголеми зафаќања во полза на општините од ДДВ, од персоналниот данок, од данокот на добивка и игри на среќа. Исто така, беше истакната потребата за интегрирање на средствата за капиталните инвестиции наменети за локалната власт; понатаму потребно е посериозно јакнење на финансиските капацитети на локалната власт; обезбедување на финансиско воедначување; поголема фискална дисциплина и собирање на сопствените приходи; почитување на законските одредби за покренување на постапка за фискална нестабилност на општината; поголема соработка на локалните власти со надлежните институции од централната власт, особено во делот на креирањето на Буџетот и друго. Присутните посочија дека е потребна и поголема соработка со надлежните министерства, особено со МОН за спроведување на рационализација на училишните мрежи, онаму каде има такви можности, како и со Министерството за труд и социјална политика во делот на обезбедување на поголема покриеност со градинки.

Претставниците од Министерството за финансии апелираа општините навремено да ги пријавуваат обврските, во согласност со Законот за евиденција и пријавување на обврските, посочувајќи дека се зајакнати финансиските инспекции, а со тоа и можностите за изрекување на соодветни казни за локалните власти.

Претседателот на Комисијата, градоначалникот на Општина Велес, Аце Коцевски, посочи дека сите активности на ЗЕЛС треба да одат во насока на обезбедување на повеќе средства за локалните власти и поголема финансиска автономија, а во согласност со Европската повелба на локалната власт. Тој посочи дека во согласност со законски утврдените ингеренции, Комисијата треба да заземе поцврст став во однос на натамошната реализација на заклучоците што членовите на ова тело ги донесуваат на овие седници. Поточно, сите предлози и забелешки задолжително да се доставуваат до сите соодветните органи и со голема сериозност да се следи процесот на нивното разгледување (прифаќање или отфрлање), со цел воспоставување на нови стратегии до нивна целосна реализација. Присутните ја изнесоа потребата за дополнително разгледување на презентираниот извештаи, по што би се утврдил пакет на заклучоци кои ќе бидат доставени до сите релевантни тела и органи.

сè BPV-сè nga të ardhurat totale të vetëqeverisjes lokale, e cila është 6.23% në vitin 2013, ndërsa në vitin 2017 ajo është 5%, që tregon një ulje të konsiderueshme prej 1.27% në periudhën e analizuar.

Anëtarët e Komisionit të pushtetit lokal theksuan se komunat kanë një mungesë kronike të mjeteve financiare që të mund t'i realizojnë në mënyrë cilësore kompetencat e dhëna dhe të sigurojnë shërbime cilësore për qytetarët. Për këtë gjë duhet të ndërmerren aktivitete në drejtim të sigurimit të një autonomie më të madhe financiare të autoriteteve lokale, gjë që është përcaktuar edhe në Qëndrimet e sistematizuara të BNJVL-së, në pjesën e financave. Është e pakontestueshme nevoja për rritjen e përqindjes së TVSH-së, tatimit personal, tatimit për fitim dhe për lojërat e fatit në favor të komunave. Po ashtu u theksua nevoja për integrimin e mjeteve për investime kapitale të dedikuara për pushtetin lokal; pastaj ka nevojë për përforsim më serioz të kapaciteteve financiare të pushtetit lokal; siguri të barazisë financiare; disiplinë më të madhe fiskale dhe arkëtim të të ardhurave vetanake; respektim të dispozitave ligjore për inicim të procedurës së paqëndrueshmërisë fiskale të komunës; bashkëpunim më të madh të autoriteteve lokale me institucionet kompetente të pushtetit qendror, sidomos në pjesën e krijimit të buxhetit etj.. Të pranishmit theksuan se ka nevojë edhe për bashkëpunim më të madh me ministritë kompetente, sidomos me MASH-in për zbatimin e racionalizimit të rrjeteve shkollore, atje ku ka mundësi të tilla, si dhe me Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale në pjesën e sigurimit të mbulimit më të madh me kopshte fëmijësh.

Përfaqësuesit e Ministrisë së Financave apeluan që komunat t'i raportojnë me kohë obligimet në përputhje me Ligjin për evidencë dhe raportim të obligimeve, duke theksuar se janë rritur inspektimet financiare dhe me këtë edhe mundësitë për shqiptim të gjobave përkatëse për autoritetet lokale.

Kryetari i Komisionit, Kryetari i Komunës së Velesit, Ace Kocevski theksoi se të gjitha aktivitetet e BNJVL-së duhet të shkojnë në drejtim të sigurimit të më shumë mjeteve për autoritetet lokale dhe një autonomie më të madhe financiare, në përputhje me Kartën Evropiane të pushtetit lokal. Ai theksoi se në përputhje me kompetencat e përcaktuara me ligj, Komisioni duhet të marrë një qëndrim më të fortë lidhur me realizimin e mëtejshëm të konkluzioneve të cilat i miratojnë anëtarët e këtij trupi në këto seanca. Më saktësisht, të gjitha propozimet dhe vërejtjet domosdoshmërisht të dërgohen deri në të gjitha organet përkatëse dhe me seriozitet të madh të ndiqet procesi i shqyrtimit të tyre (të pranohen ose të refuzohen) me qëllim të krijimit të strategjive të reja deri në realizimin e tyre të tërësishme. Të pranishmit theksuan nevojën për shqyrtim shtesë të raporteve të prezantuara, pas të cilit do të përcaktohej pakoja e konkluzioneve të cilat do të dërgohen deri te të gjitha trupat dhe organet relevante.

НА ДЕВЕТТА СЕДНИЦА НА УО РАЗГЛЕДАНИ НИЗА ПРЕДИЗВИЦИ НА ЛОКАЛНАТА ВЛАСТ

НЭ SEANCËN E NËNTË TË BORDIT DREJTUES U SHQYRTUAN NJË SËRË SFIDASH TË PUSHTETIT LOKAL

Управниот одбор на ЗЕЛС на 22 мај, 2019 година, во просториите на Заедницата ја одржа деветтата седница. Присутните го разгледаа и го усвоија Финансискиот извештај на ЗЕЛС за 2018 година. Се дискутираше за одржувањето на четвртата седница на Генералното собрание на ЗЕЛС, како и за потребата за организирање на средба на Управниот одбор на ЗЕЛС со Владата на Република Северна Македонија на која ќе се дискутира за предизвиците на локалните власти, а особено за креирањето на финансиските зафаќања за општините од Буџетот на Република Северна Македонија. Поради потребата од подетална координација, УО го овласти претседателството, дополнително да ги утврди датумите за овие настани. Членовите на УО одлучија градоначалниците на општините: Дебар, Ново Село и Охрид, избрани на предвремените локални избори, да продолжат да членуваат во комисиите и делегации што ги утврдува ЗЕЛС, на местата каде биле назначени нивните претходници. Генералното собрание на ЗЕЛС, пак, е надлежно за донесување на одлука за нивно вклучување во телата и органите на Заедницата.

Предлог -проект за енергетска ефикасност во областа на јавното осветлување

На седницата беше разгледана и усвоена содржината на „Предлог - проектот за остварување на енергетска ефикасност во областа на јавното осветлување во Република Северна Македонија“. Предлогот го образложи Проф. Д-р Мирослав Грчев, советник на претседателот на Владата, кој посочи дека нашата земја има преземено обврски во чекорите кон интегрирањето во ЕУ да ја зголеми енергетската ефикасност и да обезбеди заштеда на електричната енергија во сите сектори на потрошувачката на енергија. Еден од секторите со најголем потенцијал за заштеда е јавното улично осветлување. Замената на постојните светилки со ЕЕ светилки и примената на современи СМАРТ системи на т.н. „интелигентно“ осветлување на јавните простори и сообраќајниците има потенцијал од заштеда од повеќе од 50% од вкупната потрошувачка на електрична енергија на државно ниво. Во таа насока, тој посочи дека досега општините немаат конкретна поддршка во ова област. Затоа, беше истакнато дека е добро Владата да го препознае овој проект, како концепт на ЗЕЛС и на општините, а координацијата, изборот на

Bordi drejtues i BNJVL-së më 22 maj 2019, në hapësirat e Bashkësisë mbajti seancën e nëntë. Të pranishmit shqyrtuan dhe miratuan Raportin financiar të BNJVL-së për vitin 2019. U diskutua për mbajtjen e seancës së katërt të Kuvendit gjeneral të BNJVL-së, si dhe për nevojën për organizimin e një takimi të Bordit drejtues të BNJVL-së me Qeverinë e Republikës së Maqedonisë së Veriut, në të cilin do të diskutohet për sfidat e autoriteteve lokale, e sidomos për planifikimin e mjeteve financiare për komunat nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë së Veriut. Për shkak të nevojës për koordinim më të hollësishtëm, Bordi drejtues autorizoi kryesinë t'i caktojë datat për këto ngjarje. Anëtarët e Bordit drejtues vendosën që kryetarët e komunave të Dibërës, Novosellës dhe Ohrit, të zgjedhur në zgjedhjet e parakohshme lokale, të vazhdojnë të jenë anëtarë të komisioneve dhe delegacioneve, të cilat i formon BNJVL-ja, në vendet në të cilat kanë qenë të emëruar edhe paraardhësit e tyre. Kuvendi gjeneral i BNJVL-së është kompetent për marrjen e vendimit për përfshirjen e tyre në trupat dhe organet e Bashkësisë.

Propozim-projekt për efikasitet energjetik në sferën e ndriçimit publik

Në seancë u shqyrtua dhe u miratua përmbajtja e "Propozim-projektit për realizimin e efikasitetit energjetik në sferën e ndriçimit publik në Republikën e Maqedonisë së Veriut". Propozimin e shpjegoi Prof. Dr. Miroslav Gërçev, këshilltar i Kryetarit të Qeverisë, i cili theksoi se vendi ynë ka ndërmarrë obligime në hapat drejt integritet në BE për ta rritur efikasitetin energjetik dhe për të siguruar kursim të energjisë elektrike në të gjithë sektorët e konsumit të energjisë. Një prej sektorëve me potencial më të madh për kursim është ndriçimi i rrugëve publike. Ndërrimi i llambave ekzistuese me llamba EE dhe zbatimi i sistemeve bashkëkohore SMART të ndriçimit të ashtuquajtur "inteligjent" të hapësirave dhe rrugëve publike ka potencial për të kursyer më shumë se 50% të konsumit total të energjisë elektrike në nivel shtetëror. Në këtë drejtim, ai theksoi se komunat deri më tani nuk kishin mbështetje konkrete në këtë sferë. Prandaj u theksua se është mirë që Qeveria ta njohë këtë projekt si koncept i BNJVL-së dhe i komunave,

моделот и стратешкиот интерес како форма на партнерство помеѓу централната и локалната власт. Најголеми предизвици се воочени во инвентаризацијата, изработката на проектна документација, анализата и физибилити студија што треба да покаже дали треба да се пристапи кон склучување на јавно – приватно партнерство или општината треба самостојно ја спроведе оваа активност. Целта е Проектот да не се разбере како концепт само за неколку општини, туку за сите општини, кои може да се групираат согласно со истородните интереси и специфичности. Проф. Д-р Грчев посочи дека целиот концепт практично се самофинансира, затоа што промената на светилките ќе ја отплаќа инвестицијата и тоа е самата конструкција на ЈПП, под услов така да се одлучи во рамките на взаемната оперативна група. Оваа група ќе го утврди моделот, но и општините кои би биле кандидати за првичниот пробен пакет на општини.

Присутните посочија дека одредени општини веќе имаат преземено вакви зафати за заштеда на енергијата. Беше нагласено да се има предвид дека со реализацијата на ваквите зафати настанува и отпад, за чие депонирање општините ќе треба да плаќаат. Управниот одбор на ЗЕЛС го прифати Проектот и донесе заклучок да и предложи на Владата на Република Северна Македонија во најкраток можен рок да формира оперативно тело во кое ќе се вклучат претставници на ЗЕЛС.

Иницијативи за напредување на соработка на АД „ЕВН“ со општините

На седницата беше поканет претставник од Бордот на директори на АД „ЕВН“ кој ги изнесе сите отворени прашања кои се појавуваат како пречки во соработката со општините. Беа посочени одредени состојби поврзани со постапки за стекнување со правото на долготраен закуп, каде во согласност со Законот за градежно земјиште барањето се поднесува електронски, но има пробивање на законските рокови. Исто така, се апелираше постапките на заверка на проектната документација – за основен и инфраструктурен проект да траат пократко. Забележана е и лошата пракса на неунифицирана постапка на заверка на проектната документација. Во постапките на донесување на урбанистички планови, во согласност со законот, ЕВН е должен да присуствува на јавните расправи при јавна презентација на план, но тоа не се случува често. Барањето на ЕВН е општините да го подберат урбанистичкото планирање, да изработуваат и донесуваат поквалитетни урбанистички планови, за да не се повторуваат ситуации каде со планот е утврден блок на згради за колективно домување, а не

ндерса координими, перзгједња е моделит dhe интереси strategjik si formë partneriteti ndërmjet pushtetit qendror dhe atij lokal. Sfidat më të mëdha janë vërejtur në inventarizimin, përgatitjen e dokumentacionit të projektit, analizën dhe studimit të fizibilitetit që duhet të tregohet nëse duhet të bëhet një partneritet publik-privat ose komuna duhet ta zbatojë këtë aktivitet në mënyrë të pavarur. Qëllimi është që projektet të mos kuptohet si koncept vetëm për disa komuna, por për të gjitha komunat, të cilat mund të grupohen në përputhje me interesat dhe specifikat të përbashkëta. Prof. Dr. Gërçev theksoi se i gjithë koncepti praktikisht vetëfinancohet, sepse ndërimi i llambave do ta kthejë investimin dhe ai është vetë konstruksioni i partneritetit publik-privat, me kusht kështu të vendoset në kuadër të grupit të ndërsjellë operativ. Ky grup do ta përcaktojë modelin, por edhe komunat të cilat do të ishin kandidatë për pakon fillestare provuese të komunave.

Të pranishmit theksuan se komuna të caktuara tashmë kanë ndërmarrë aktivitete të këtilla për kursim të energjisë. U theksua të merret parasysh se me realizimin e aktiviteteve të këtilla krijohen mbeturina, për deponimin e të cilave do të duhet të paguajnë komunat. Bordi drejtues i BNJVL-së pranoi Projektin dhe mori konkluzion për t'i propozuar Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut që në afatin e mundshëm më të shkurtër të formojë trup operativ në të cilin do të përfshihen përfaqësues të BNJVL-së.

Иницијатива për avancimin e bashkëpunimit të kompanisë SHA "EVN" me komunat

Në takim u ftua përfaqësues nga Bordi i Drejtorëve të kompanisë SHA "EVN", i cili prezantoi të gjitha çështjet e hapura që paraqiten si pengesa në bashkëpunimin me komunat. U theksuan gjendje të caktuara të lidhura me procedurat për marrjen e së drejtës për qiradhënie afatgjatë, ku në pajtim me Ligjin për tokë ndërtimore kërkesa parashtrohet në mënyrë elektronike, por ka skadim të afatit ligjor. Gjithashtu u apelua që procedurat për verifikimin e dokumentacionit të projektit – për projektin themelor dhe infrastrukturor të jenë më të shkurtra. Është vërejtur edhe praktika e keqe e procedurës së paunifikuar të verifikimit të dokumentacionit të projektit. Në procedurat për miratimin e planeve urbanistike, në pajtim me Ligjin, EVN-ja është e detyruar të marrë pjesë në seancat publike në prezantimin publik të planit, por kjo nuk ndodh shpesh. Kërkesa e EVN-së është që komunat të përmirësojnë planifikimin urbanistik, të përgatisin dhe të miratojnë plane më cilësore urbanistike, me qëllim që të mos përsëriten situatat ku me planin është përcaktuar një blok ndërtesash për banim kolektiv, e nuk është paraparë lokacion për trafostacion. EVN-ja ka kërkuar efikasitet më të madh të komunave në lidhje me afatet për procedurën e privimit të së drejtës së shfrytëzimit,

е предвидена локација за трафостаница. ЕВН побара поголема ефикасност од општините во однос на роковите на постапката на одземање на право на користење, поврзано со Законот за експропријација и градење на објекти и изведување на работи од јавен интерес кои траат предолго. Тие посочија дека често се случува да не се консултира ЕВН во постапката на легализација на бесправно изградени објекти, односно е заобиколен, па се легализираат објекти кои се наоѓаат под далноводи, вон сите стандарди. Одговорноста е на товар на органот кој го донел актот на легализација.

На седницата беше изнесен и долгогодишниот предизвик со кој се соочуваат локалните власти поврзани со условите за нови приклучоци. Согласно со законот, ЕВН не смее да приклучува објекти на електричната мрежа кои немаат одобрение за градење или решение за утврдување на правен статус на бесправно изграден објект. Од страна на претставникот на ЕВН беше посочено дека тие подолго време инсистираат на нецелисходност на ваквото законско решение и бараат ова ограничување да се отстрани од Законот, но истото до овој момент не е прифатено. Олеснителна околност за ЕВН да издаде согласност за приклучок е доколку општината даде изјава дека постапката за легализација е во тек. Притисокот од имателите на бесправни објекти е голем, но ова ограничување не може да се прескокне. Кај стандардните, наспроти нестандартни приклучоци, концептот е објектите да бидат приклучени побрзо и со понизок надомест, а услов на класификација на стандарден наспроти нестандартен приклучок е постоењето на урбанистички план.

Присутните изнесоа одредени ставови на општините, меѓу кои беше посочено дека локалните власти инсистираат на запазување на стандардите, дислокација на постојните мрежи и спуштање на инсталациите под земја. Потоа беше укажано на малиот и нерамномерен степен на инвестиции на ЕВН во општините и превисоките трошоци на општините, заради ослободување на атрактивно градежно земјиште. Присутните членови на Управниот одбор истакната дека општините имаат проблем во фазата на изработка на планови или проектирање кога се бараат податоците од сите субјекти кои имаат мрежи кои треба да се усогласат и ажурно и детално да ги достават до општините. Беше донесен заклучок да се формира взаемна работна група која ќе ги утврди меѓусебните отворени прашања и ќе предложи решенија за нивно надминување, а беше утврдено работната група да ја предводи членот на Управниот одбор, градоначалник на Општина Куманово, Максим Димитриевиќ.

Изнесени предизвиците во областа на противпожарната заштита

Претседателот на Мрежата за ТППЕ при ЗЕЛС, пред членовите на Управниот одбор ги образложи состојбите во областа на противпожарната заштита. Беше посочено прашањето за усогласување на звањата на вработените во противпожарните единици, согласно со Законот за вработени во јавниот сектор со кој се утврдува статус на службено лице. Беше нагласена потребата за обезбедување на соодветен број на вработени во одредени општини, согласно со стандардот утврден со Законот за пожарникарство (1 пожарникар на 1500 жители за подрачјето на опфат на противпожарната единица). Општините кои не можат да издвојат сопствени средства имаат намален број на пожарникари, поради укинувањето на соодветниот износ од блок дотацијата за лице кое заминало на пензија. Беше нагласено дека е неминовна потребата за зголемување на износот на средства наменети за противпожарна заштита, врз основа на законот. Нагласен беше и

të lidhur me Ligjin për shpronësimin dhe ndërtimin e objekteve dhe kryerjen e punëve me interes publik që zgjasin për një kohë shumë të gjatë. Ata theksuan se EVN-ja shpesh nuk është konsultar për procedurën e legalizimit të objekteve të ndërtuara në mënyrë të paligjshme, gjegjësisht është e anashkaluar, kështu që legalizohen objekte që gjenden nën largpërçues, jashtë të gjitha standardeve. Përgjegjësinë e ka organi i cili ka miratuar aktin e legalizimit.

Në seancë u theksua edhe sfida shumëvjeçare me të cilën ballafaqohen autoritetet lokale, e lidhur me kushtet për lidhje të reja. Në përputhje me Ligjin, EVN-ja nuk guxon të lidhë objekte në rrjetin elektrik të cilat nuk kanë leje për ndërtim ose vendim për përcaktimin e statusit juridik të objektit të ndërtuar në mënyrë të paligjshme. Përfaqësuesi i EVN-së theksoi se ata për një kohë më të gjatë insistojnë se kjo zgjidhje ligjore nuk është e drejtë dhe kërkojnë që ky kufizim të largohet nga Ligji, por i njëjti deri në këtë moment nuk është pranuar. Një rrethanë lehtësuese që EVN-ja të japë pëlqim për lidhje është nëse komuna jep deklaratë se procedura për legalizim është në vazhdim. Presioni nga pronarët e objekteve të paligjshme është i madh, por ky kufizim nuk mund të anashkalohet. Te lidhjet standarde, kundrejt lidhjeve jo standarde, koncepti është që objektet të lidhen në mënyrë më të shpejtë dhe me kompensim më të vogël, ndërsa kushti i klasifikimit të lidhjes standarde kundrejt lidhjes jo standarde është ekzistimi i planit urbanistik.

Të pranishmit theksuan qëndrime të caktuara të komunave, ndër të cilat u theksua se autoritetet lokale insistojnë të respektohen standardet për dislokimin e rrjeteve ekzistuese dhe vendosjen e instalimeve nën tokë. Pastaj u theksua shkalla e vogël dhe e pabarabartë e investimeve të EVN-së në komunat dhe shpenzimet shumë të larta të komunave për shkak të lirimit të tokës atraktive ndërtimore. Anëtarët e pranishëm të Bordit drejtues theksuan se komunat nuk kanë problem në fazën e përgatitjes së planeve ose projektimit kur kërkohen të dhënat nga të gjitha subjektet të cilat kanë rrjete që duhet të harmonizohen dhe t'u dërgojnë komunave me kohë dhe në mënyrë të hollësishme.

U mor konkluzion të formohet një grup i përbashkët pune që do t'i përcaktojë çështjet e ndërsjella të hapura dhe do të propozojë zgjidhje për tejkalimin e tyre, ndërsa u vendos që grupi të udhëhiqet nga anëtari i Bordit drejtues, Kryetari i Komunës së Kumanovës, Maksim Dimitrievski.

U prezantuan sfidat në sferën e mbrojtjes nga zjarri

Kryetari i Rrjetit të NJTZ-ve të BNJVL-së i shpjegoi para anëtarëve të Bordit drejtues gjendjet në sferën e mbrojtjes nga zjarri. U theksua çështja për harmonizimin e titujve të të punësuarve në njësitë zjarrfikëse, në përputhje me Ligjin për të punësuarit në sektorin publik me të cilin rregullohet statusi i personit zyrtar. U theksua nevoja për sigurimin e numrit përkatës të të punësuarve në komuna të caktuara sipas standardit të përcaktuar me Ligjin për zjarrfikësit (1 zjarrfikës për 1500 banorë për territorin e përfshirjes së njësisë zjarrfikëse). Komunitatet të cilat nuk mund të ndajnë mjete vetanake kanë numër të reduktuar të zjarrfikësve për shkak të heqjes së shumës përkatëse të bllok dotacionit për personin që ka shkuar në pension. U theksua se është e pashmangshme nevoja për rritjen e shumës së mjeteve të dedikuara për mbrojtjen nga zjarri në bazë të Ligjit. U theksua edhe trendi i mungesës së kuadrove të reja në njësitë zjarrfikëse

трендот на недостаток на млад кадар во противпожарните единици и недостатокот на стручно – техничка насока во образовниот систем, со степен на образование – пожарникар техничар. Беше посочено дека нема стандарди за утврдување на способноста на кандидатите за вработување во постапката на вработување на нови пожарникари (стандард на психофизичка и здравствена проверка на способноста). Беше посочена потребата од воспоставување на тренинг центар за тековна обука и унапредување на способностите на пожарникарите. Стана збор и за прашањето за неусогласениот начин на исплата на плати и другите надоместоци на пожарникарите.

Претседателот на Мрежата за ТППЕ при ЗЕЛС ја нагласи лошата состојба во ТППЕ во однос на опремата и возилата, кои генерално се застарени. Притоа, беше посочено дека нема утврдени стандарди за набавка на опрема, униформи, заштитна опрема, но исто така дека недостасуваат и пропишани стандарди на овластена установа за стандардизирана проверка на опремата. Присутните беа запознаени дека соработка со Дирекција за заштита и спасување не е доволна и има потребата од поголема транспарентност при распределбата на средствата од страна на ДЗС. Нагласена беше и состојбата на преклопување на надлежностите на ЦУК и ДЗС, заради што се предлага реорганизација на системот на противпожарна заштита, за обезбедување на поголема координираност на институциите, воспоставување на единствен информативен центар и центар за прием на повици за полиција, прва помош и пожар. Беше посочено дека за ангажирањата за извлекување и спасување од сообраќајни незгоди и при елементарни незгоди, потребна е дополнителна опрема, обука и стручни знаења на пожарникарите, а стана збор и за доброволните противпожарни друштва. Управниот одбор побара да се отвори дијалог со вработените во противпожарните единици за разгледување на можностите за повлекување на тужбените барања на пожарникарите, чие исплаќање уште повеќе влијаат на и онака лошото финансирање на противпожарната заштита. Беше констатирана потребата за остварување на заедничка средба со претседателот на Владата и ресорните министри, со цел надминување на невоедначеноста на висината на блок дотациите, наспроти обврските на општините, поврзани со оперативното функционирање на противпожарните единици. Беше утврдено да се побара од Дирекцијата за заштита и спасување, да утврди список на опремата која ја поседува, а потоа во заедничка работна група да се утврдат правилната и начинот на континуирано исполнување на законската обврска на Дирекцијата во доставување на опремата до општинските противпожарни единици.

На седницата беше раз гледано и барањето од компанијата КНАУФ за донирање на опрема за обезбедување на акустична изолација во повеќе училиници. Оваа активност на компанијата е во рамките на одбележувањето на својот jubilej – 25 години постоење.

dhe mungesa e drejtimit profesional-teknik në sistemin arsimor me gradën e arsimit – zjarrfikës teknik. U theksua se nuk ka standarde për përcaktimin e aftësisë së kandidatëve për punësim në procedurën e punësimit të zjarrfikësve të rinj (standardi i kontrollit psikofizik dhe shëndetësor të aftësisë). U theksua nevoja për të formuar një qendër trajnimi për trajnime të vazhdueshme dhe avancim të aftësive të zjarrfikësve. U fol edhe për çështjen e mënyrës së paharmonizuar të pagesës së rrogave dhe kompensimeve të tjera të zjarrfikësve. Kryetari i Rrjetit të NJTZ-ve të BNJVL-së theksoi gjendjen e keqe në NJTZ-të nga aspekti i pajisjes dhe automjeteve, të cilat në përgjithësi janë të vjetra. Po ashtu u theksua se nuk ka standarde të vendosura për blerje të pajisjeve, uniformave, pajisjeve mbrojtëse, por gjithashtu se mungojnë edhe standardet e duhura të institucionit të autorizuar për kontrollimin e standardizuar të pajisjeve. Të pranishmin u informuan se bashkëpunimi me Drejtorinë e Mbrojtjes dhe Shpëtimit nuk është i mjaftueshëm dhe se ka nevojë për një transparencë më të madhe gjatë shpërndarjes së mjeteve nga ana e Drejtorisë së Mbrojtjes dhe Shpëtimit. U theksua edhe gjendja e përputhjes së kompetencave të Qendrës së Menaxhimit të Krizave dhe Drejtorisë së Mbrojtjes dhe Shpëtimit dhe për këtë shkak propozohet riorganizim i sistemit të mbrojtjes zjarrfikëse për t'u siguruar një koordinim më i madh i institucioneve, për t'u formuar një qendër e vetme informative dhe një qendër për pranimin e thirrjeve të policisë, ndihmës së parë dhe zjarrit. U theksua se për angazhimet për nxjerrjen dhe shpëtimit të personave të lënduar në aksidentet e trafikut ose fatkeqësitë elementare, ka nevojë për pajisje shtesë, trajnim dhe njohuri profesionale të zjarrfikësve, ndërsa u bë fjalë edhe për shoqatat vullnetare zjarrfikëse. Bordi drejtues kërkoi të hapet dialog me të punësuarit në njësitë zjarrfikëse për t'u shqyrtuar mundësitë për tërheqjen e kërkesave të padive të zjarrfikësve, pagesa e të cilave ndikon edhe më shumë ndaj financimit tashmë të keq të mbrojtjes zjarrfikëse. U konstatua nevoja për realizimin e një takimi të përbashkët me Kryetarin e Qeverisë dhe ministrinë përkatëse me qëllim që të tejkalohet pabarazia e shumës së bllok dotacioneve, kundrejt obligimeve të komunave të lidhura me funksionimin operativ të njësive zjarrfikëse. U mor konkluzion të kërkohet nga Drejtoria e Mbrojtjes dhe Shpëtimit të bëjë një listë të pajisjeve që i ka në dispozicion dhe pastaj në një grup të përbashkët të punës të përcaktohen rregullat dhe mënyra e plotësimit të vazhdueshëm të obligimit ligjor të Drejtorisë për dërgimin e pajisjeve në njësitë komunale zjarrfikëse.

Në seancë u shqyrtua edhe kërkesa e kompanisë KNAUF për dhurimin e pajisjeve për sigurimin e izolimit akustik në më shumë klasa. Ky aktivitet i kompanisë është në kuadër të shënimit të 25 vjetorit të ekzistimit të saj.

СОВЕТОТ НА ЕВРОПА ЈА СЛАВИ 70-ГОДИШНИНАТА ОД ФОРМИРАЊЕТО

КЕШИЛИТ И ЕВРОПЭС ФЕСТИОН 70 ВЈЕТОРИН Е FORMIMIT ТЋ ТИЈ

„Локалните и регионалните власти може да помогнат да се врати довербата кај граѓаните во демократските процеси и институциите“ – порачува претседателот на Конгресот на регионални и локални власти, Андерс Кнапе (Anders Knape) по повод 70-годишнината од формирањето на Советот на Европа, што се одбележува оваа година. Во таа насока, тој до членките на Конгресот испрати официјална статија за иднината на Советот на Европа, што ја изнесуваме во целост (во пократката варијанта). Неговата посветеност и верба во улогата на локалната власт ја посочува и во следниве зборови: „Локалните и регионалните власти се навистина клучни за одржување на силна социјална структура на нашите заедници и постои потреба да се преиспита нивната улога во градењето на европската демократија. Кога славиме седумдесет години на Советот на Европа, од суштинско значење е да ја препознаеме територијалната демократија како клучен столб на нашиот плуралистички демократски систем.“

Статија за иднината на Советот на Европа

„Оваа година се одбележува 70-годишнината од формирањето на Советот на Европа – амбициозен обид, со цел да се стави крај на вековните војни на европскиот континент и да се воспостави демократски општествен систем за ослободување на луѓето од сите видови ропство и економска несигурност.

За 70 години, Советот на Европа успеа да создаде демократски систем врз основа на силните институции на демократското владеење, механизмот за заштита на човековите права и заедничкиот простор на владеењето на правото. Советот на Европа одигра клучна улога во градењето плуралистички и кохезивни општества, кои, со право, може да се сметаат за едно од неговите главни достигнувања. Сепак, денес, овој модел е во опасност од напуштање. Сведоци

„Авторитетет локале dhe rajonale mund të ndihmojnë kthimin e besimit të qytetarëve në proceset demokratike dhe institucionet“ – deklaroi kryetari i Kongresit të Autoriteteve Rajonale dhe Lokale, Anders Knape me rastin e 70 vjetorit të formimit të Këshillit të Evropës, që shënohet këtë vit. Në këtë drejtim, ai dërgoi deri te anëtarët e Kongresit një artikull zyrtar për të ardhmen e Këshillit të Evropës, të cilin e prezantojmë tërësisht (në versionin më të shkurtër). Ai thekson përkushtimin dhe besimin e tij në rolin e pushtetit lokal në fjalët që vijojnë: „Autoritetet lokale dhe rajonale janë me të vërtetë vendimtare për ruajtjen e strukturës së fortë sociale të komuniteteve tona dhe ka nevojë të rishqyrtohet roli i tyre në ndërtimin e demokracisë evropiane. Kur festojmë shtatëdhjetë vjetorin e Këshillit të Evropës, është thelbësore të identifikojmë demokracinë territoriale si shtyllë kryesore e sistemit tonë pluralist demokratik.“

Artikull për të ardhmen e Këshillit të Evropës

Këtë vit shënohet 70 vjetori i formimit të Këshillit të Evropës – një përpjekje ambicioze me qëllim që t'u vihet fund luftërave shekullore në kontinentin evropian dhe të vendoset një sistem demokratik shoqëror për të liruar njerëzit nga të gjitha format e skllavërisë dhe pasigurisë ekonomike.

Për 70 vjet, Këshilli i Evropës ka arritur të krijojë një sistem demokratik në bazë të institucioneve të forta të qeverisjes demokratike, mekanizmit për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe hapësirës së përbashkët të sundimit të ligjit. Këshilli i Evropës ka luajtur një rol kyç në ndërtimin e shoqërive pluraliste dhe kohezive, të cilat me të drejtë mund të konsiderohen si një nga arritjet e tija kryesore. Megjithatë, sot, ky model është në rrezik të largohet. Ne jemi

сме на влошување на демократската безбедност, бидејќи во неколку земји-членки се доведуваат во прашање заедничките вредности и стандарди, а владеењето на правото се смета како пречка за делување. Сведоци сме на губење на довербата кај јавноста кон политичарите и владејачките институции. Сведоци сме на појава на нови политички движења иницирани од граѓаните кои се чувствуваат игнорирани и изневерени од системот. Градоначалниците и советниците се претставници на јавните власти кои се најблиску до граѓаните. Централните власти можат и мора да ја искористат оваа блискост, довербата во локалните власти и нивната мрежа за да ја оживеат демократијата. Локалните и регионалните власти се навистина клучни за одржување на силна социјална структура на нашите заедници, и постои потреба да се преиспита нивната улога во градењето на европска демократија. Влијанието на локалната власт врз учеството на граѓаните во јавните институции е од клучно значење.

Локалната власт претставува можност за партиципативна демократија, бидејќи обезбедува значителен степен на ангажирање на луѓето во јавните работи. Локалните и регионалните заедници се, исто така, клучни играчи во потврдувањето на културниот идентитет и спроведувањето на националните политики.

Самите национални влади го препознаа ова кога, во преамбулата на Европската повелба за локална самоуправа, ја дефинираа локалната демократија како една од главните основи на секој демократски режим. Тие, исто така, го препознаа тоа кога во 1957 година ја покажаа својата политичка визија преку создавање на Конференција на локалните власти, во рамките на Советот на Европа и нејзино трансформирање пред 25 години во Конгрес на локални и регионални власти. Мисијата на Советот на Европа е исто толку релевантна и денес, соочена со сегашните предизвици за европската демократија, како што беше пред 70 години, по Втората светска војна. Тогаш, неколку години по формирањето на Советот на Европа, земјите-членки ја препознаа важноста на локалната демократија и локалните власти, како и потребата за нивен придонес за градењето на Европа. Оваа улога на локалните власти денес е уште поважна. Локалните и регионалните власти можат значително да помогнат да се поврзат со граѓаните и да ја вратат довербата во демократските процеси и институциите. Земјите-членки на Советот на Европа го создадоа Конгресот, за зајакнување на локалната и регионалната димензија на европската демократија. Како собрание на локални и регионални избрани претставници на 47 европски земји, формирано со задача за унапредување на локалната демократија и јакнење на важната улога на локалните и регионалните заедници и нивните избрани претставници, како глас на повеќе од 150 000 територијални заедници во Европа и како тело за следење на Европската повелба за локална самоуправа, Конгресот е добро позициониран за да придонесе со своето искуство и искуството на општините и регионите што ги претставува, со цел да се развијат сеопфатни стратегии за да се ревитализира и регенерира европската демократија. Кога славиме седумдесет години на Советот на Европа, од суштинско значење е да ја препознаеме територијалната демократија како клучен столб на нашиот плуралистички демократски систем.

Андерс Кнапе,

Претседател на Конгресот на локални и регионални власти при Советот на Европа

дешмитарë të përkeqësimit të sigurisë demokratike, sepse në disa vende anëtare janë vënë në pikëpyetje vlerat dhe standardet e përbashkëta, ndërsa sundimi i ligjit shihet si një pengesë për veprim. Jemi dëshmitarë të humbjes së besimit të opinionit ndaj politikanëve dhe institucioneve në pushtet. Jemi dëshmitarë të paraqitjes së lëvizjeve të reja politike të iniciuara nga qytetarët që ndihen të injoruar dhe të tradhtuar nga sistemi. Kryetarët e komunave dhe këshilltarët janë përfaqësues të autoriteteve publike që janë më afër qytetarëve. Autoritetet qendrore mund dhe duhet ta shfrytëzojnë këtë afërsi, besimin në autoritetet lokale dhe rrjetin e tyre për të ringjallur demokracinë. Autoritetet lokale dhe rajonale janë me të vërtetë vendimtare për ruajtjen e strukturës së fortë sociale të komuniteteve tona dhe ka nevojë të rishqyrtohet roli i tyre në ndërtimin e demokracisë evropiane. Ndikimi i pushtetit lokal ndaj pjesëmarrjes së qytetarëve në institucionet publike është vendimtar.

Pushteti lokal është mundësi për demokraci pjesëmarrëse, sepse ai siguron një shkallë të konsiderueshme të angazhimit të njerëzve në çështjet publike. Komunitetet lokale dhe rajonale janë gjithashtu aktorë kryesorë në konfirmimin e identitetit kulturor dhe zbatimin e politikave kombëtare.

Vetë qeveritë kombëtare e identifikuan këtë, kur në preambulën e Kartës Evropiane të Vetëqeverisjes Lokale, definuan demokracinë lokale si një nga themelet kryesore të çdo regjimi demokratik. Ato gjithashtu e identifikuan atë kur në vitin 1957 treguan vizionin e tyre politik përmes krijimit të Konferencës së Autoriteteve Lokale brenda Këshillit të Evropës dhe transformimit të saj 25 vjet më parë në Kongresin e Autoriteteve Lokale dhe Rajonale.

Misioni i Këshillit të Evropës është po aq i rëndësishëm edhe sot, kur ballafaqohet me sfidat aktuale për demokracinë evropiane, siç ishte 70 vjet më parë, pas Luftës së Dytë Botërore. Atëherë, disa vite pas themelimit të Këshillit të Evropës, vendet anëtare e kuptuan rëndësinë e demokracisë lokale dhe autoriteteve lokale, si dhe nevojën për kontributin e tyre në ndërtimin e Evropës. Ky rol i autoriteteve lokale është edhe më i rëndësishëm sot. Autoritetet lokale dhe rajonale mund të ndihmojnë në mënyrë të konsiderueshme për t'u lidhur me qytetarët dhe për të rikthyer besimin në proceset demokratike dhe institucionet. Vendet anëtare të Këshillit të Evropës e krijuan Kongresin për të forcuar dimensionin lokal dhe rajonal të demokracisë evropiane. Si kuvend i përfaqësuesve të zgjedhur lokalë dhe rajonalë të 47 vendeve evropiane, i krijuar me detyrë për të avancuar demokracinë lokale dhe për të forcuar rolin e rëndësishëm të bashkësive lokale dhe rajonale dhe përfaqësuesve të tyre të zgjedhur, si zë i më shumë se 150.000 bashkësive territoriale në Evropë dhe si trup për të monitoruar Kartën Evropiane për vetëqeverisje lokale, Kongresi është i pozicionuar mirë për të kontribuar me përvojën e tij dhe përvojën e komunave dhe rajoneve të cilat i përfaqëson, me qëllim që të zhvillohen strategji gjithëpërfshirëse për t'u revitalizuar dhe rigjeneruar demokracia evropiane. Kur festojmë shtatëdhjetë vjetorin e Këshillit të Evropës, është thelbësore ta identifikojmë demokracinë territoriale si shtyllë kryesore e sistemit tonë pluralist demokratik.

Anders Knappe,

Kryetar i Kongresit të Autoriteteve Lokale dhe Rajonale të Këshillit të Evropës

ИЗРАБОТКА НА ФУНКЦИОНАЛНАТА АНАЛИЗА- ОБВРСКА ЗА СЕКОЈА ЛОКАЛНА ВЛАСТ

Во организација на ЗЕЛС и на Мисијата на ОБСЕ во Скопје, во рамките на проектот „Поддршка на процесите за демократско управување“ започна спроведувањето на дел од активностите посветени на потребите на локалните власти за спроведување на функционална анализа. Станува збор за организирање на три дводневни обуки на оваа тема, за претставниците од одделенијата за управување со човечки ресурси од сите општини, кои во иднина ќе бидат дел од тимот на општината што ќе ја спроведува оваа законска обврска на локалната власт. Исто така, во втората фаза од проектот предвидено е да се обезбеди и менторска поддршка при изработката на анализата, за пет заинтересирани општини, што е планирано да се реализира до крајот на годината. Во насока на соодветно планирање и организирање на целиот процес, ЗЕЛС до сите општини достави „Прашалник за анализа на потребите за обука за функционална анализа“. Тој даде јасна слика за потребите на локалните власти, по што беше утврдена и самата содржина на обуките. Во самиот прашалник општините имаа можност да ја изнесат и својата заинтересираност за потребата од менторска поддршка.

Законска обврска

Всушност, единиците на локалната власт, како и институциите во јавниот сектор во Република Северна Македонија, од 2015 година имаат законска обврска да подготвуваат Акт за внатрешна организација и Акт за систематизација на работните места, кои треба да се засноваат на изготвена функционална анализа. Во согласност со Законот за вработени во јавниот сектор е донесен и Правилник за содржината и начинот на подготовката на овие два акта, како и за содржината на функционалната анализа на институциите во јавниот сектор („Службен весник на РСМ“ број 11/15). Со последните измени на овој Закон („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 198/18) институциите ги донесуваат овие акти по спроведена функционална анализа, базирана на докази. Целосна ФА треба да се спроведува на секои четири години, или кога ќе настанат значителни промени во однос на надлежностите и поставеноста на институцијата. Овие активности претставуваат дел од реформите во јавната администрација во нашата земја.

Реализирана обука за функционална анализа, за првата група на општини

Во таа насока на 22 и 23 мај, 2019 година започна спроведувањето на обуките, на кои беа поканети претставници од првата група општини: Аеродром, Кисела Вода, Карпош, Бутел, Ѓорче Петров, Tearce, Липково, Зелениково, Велес, Куманово, Крива Паланка, Кратово, Ранковце, Свети Николе и Лозово. За останатите општини, оваа обука ќе се реализира во месец јуни, во два термина и тоа во периодот од 11 до 13 и од 19 до 21 јуни, 2019 година. Потоа, ќе следи периодот на утврдување на критериумите за избор на петте општини за менторска поддршка, самиот избор и потоа реализацијата на поддршката. На првиот ден од обуката пред присутните беше потенцирано дека изработката на функционалната анализа претставува обврска за секоја локална власт и претставува алатка на раководството за подобрување на ефикасноста и ефективоста на извршувањето на работните задачи во рамки на внатрешната поставеност, како и за дистрибуцијата на расположливите ресурси (кадровски, просторни, ИТ, технички и др.) ФА, самата по себе, не предизвикува суштински промени, туку поставува рамка на сите потребни процеси на развој на капацитетите и на управувањето. Суштината на ФА е да ги идентификува

ПРЪГТИТЈА Е АНАЛИЗЪС ФУНКЦИОНАЛЕ - ОБЛИГИМ ПЪР ЧДО ПУШТЕТ ЛОКАЛ

Нë организим тë BNJVL-сë и тë Мисонит тë OSBE-сë нë Шкуп, нë куадър тë проектит "Mbështetja e proceseve të qeverisjes demokratike" filloi zbatimi i një pjese të aktiviteteve të përkushtuara për nevojat e autoriteteve lokale për zbatimin e analizës funksionale. Bëhet fjalë për organizimin e tri trajnimeve dyditore në këtë temë për përfaqësuesit e departamenteve të menaxhimit të resurseve njerëzore nga të gjitha komunat, të cilët në të ardhmen do të jenë pjesë e ekipit të komunës që do të zbatojë këtë obligim ligjor të pushtetit lokal. Gjithashtu, në fazën e dytë të projektit parashihet të sigurohet edhe mbështetje mentoruese gjatë përgatitjes së analizës, për pesë komuna të interesuara, që planifikohet të realizohet deri në fund të vitit. Në drejtim të planifikimit dhe organizimit përkatës të të gjithë procesit, BNJVL-ja ua ka dërguar të gjitha komunave "Pyetësin për analizën e nevojave për trajnim për analizë funksionale". Ai dha një pasqyrë të qartë për nevojat e autoriteteve lokale, sipas të cilave u përcaktua përmbajtja e trajnimit. Në vetë pyetësin, komunat patën mundësinë të shprehnin interesimin e tyre për nevojën e mbështetjes mentoruese.

Obligimi ligjor

Në fakt, njësitë e pushtetit lokal si dhe institucionet e sektorit publik në Republikën e Maqedonisë së Veriut, që nga viti 2015 kanë obligim ligjor për të përgatitur Aktin e organizimit të brendshëm dhe Aktin e sistematizimit të vendeve të punës, që duhet të bazohen në një analizë të hartuar funksionale. Në përputhje me Ligjin për punonjësit e sektorit publik u miratua edhe Rregullorja për përmbajtjen dhe mënyrën e përgatitjes së këtyre dy akteve, si dhe për përmbajtjen e analizës funksionale të institucioneve të sektorit publik ("Gazeta Zyrtare e RMV-së" numër 11/15). Me ndryshimet e fundit të këtij Ligji ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" numër 198/18) institucionet miratojnë këto akte pas analizës së zbatuar funksionale, të bazuar në prova. Analiza e plotë funksionale duhet të zbatohet në çdo katër vjet ose kur do të bëhen ndryshime të rëndësishme në aspektin e kompetencave dhe pozicionit të institucionit. Këto aktivitete janë pjesë e reformave në administratën publike në vendin tonë.

U realizua trajnimi për analizën funksionale për grupin e parë të komunave

Në këtë drejtim, më 22 dhe 23 мај 2019 filloi zbatimi i trajnimeve, në të cilat u ftuan përfaqësues nga grupi i parë i komunave: Aerodrom, Kisella Vodë, Karposh, Butel, Gjorçe Petrov, Tearcë, Likovë, Zelenikovë, Veles, Kumanovë, Kriva Pallankë, Kratovë, Rankoc, Sveti Nikole dhe Llozovë. Për komunat e tjera, ky trajnim do të realizohet në muajin qershor, në dy terminë edhe atë në periudhën prej 11 deri më 13 qershor dhe prej 19 deri më 21 qershor. Pastaj do të vijojë periudha e përcaktimit të kriterëve për përzgjedhjen e pesë komunave për mbështetje mentoruese, vetë përzgjedhja dhe në fund realizimi i mbështetjes. Në ditën e parë të trajnimit, para të pranishmëve u theksua se përgatitja e analizës funksionale është obligim për çdo pushtet lokal dhe është vegël për udhëheqjen për të përmirësuar efikasitetin dhe efektivitetin e kryerjes së detyrave të punës në kuadër të strukturës së brendshme, si dhe për të shpërndarë resurset që janë në dispozicion (resurset kadrovike, hapësina, IT, teknike etj). Analiza funksionale në vetvete nuk shkakton ndryshime thelbësore, por përcakton kornizën e të gjitha proceseve të nevojshme të zhvillimit të kapaciteteve dhe menaxhimit. Thelbi i analizës funksionale është t'i identifikojë

предизвиците од организациски и функционален аспект, кои можат потенцијално да го отежнат или попречат остварувањето на актуелните надлежности и задачи на институцијата, но и оние кои се предвидуваат со стратешките документи и притоа да се предложат конкретни мерки за подобрување на исполнувањето на целите и задачите на институцијата, насочени кон остварување на очекуваните резултати.

Кристина Јованова од Мисијата на ОБСЕ, заедно со надворешниот консултант Бранка Минчева спроведоа и повеќе вежби, со цел попрактично претставување на оваа алатка. Учесниците направија категоризација на активности и функции, поделувајќи ги на: функции за креирање на јавни политики, на регулаторна функција, координативна, функција на давање поддршка и функција на давање на услуги за активности кои се дел од нивната секојдневна работа. Потоа, беше претставен моделот на функционалната анализа кој се состои од проценка направена според критериумите за стратешка усогласеност со планираните цели, градење на организациските капацитети во институцијата и ефективно и ефикасно извршување на работните задачи за остварување на планираните резултати. Пред присутните беше детално претставена и методологијата за спроведување на ФА. Претставниците од локалната власт, на обуката, спроведоа и „интервју“ како дел од процесот на прибирање на информации за работењето на институцијата, а се запознаа и со начинот на пополнување на образецот за евалуација на функциите, како и со начинот на креирање на препораки од направената анализа на функциите. Тие препораки треба да дадат слика за тоа која функција треба да се задржи без промени, која да се укине, дали да се пренесе на друго тело или орган, дали да се оптимизира. Обучувачките се задржаа и на начинот на подготовка на извештајот од спроведената анализа, а беше претставена и алатката „семафор“. На крајот од дводневната обука беше претставено влијанието на културниот контекст врз вредностите на работното место, според петте културни димензии утврдени од Герард Хедрик Хофстеде.

Учесниците посочија дека интерактивните обуки, меѓусебната размена на искуства и практични информации се од големо значење за ефикасно и квалитетно извршување на работните задачи и дека очекуваат ЗЕЛС тренинг центарот да продолжи со организирањето на ваков тип на обуки.

сфидат е аспектот организатив и функционален, të cilat potencialisht mund ta vështirësojnë ose ta pengojnë realizimin e kompetencave dhe detyrave aktuale të institucionit, por edhe ato që parashihen me dokumentet strategjike dhe njëkohësisht të propozohen masa konkrete për të përmirësuar përmbushjen e qëllimeve dhe detyrave të institucionit, të destinuara drejt realizimit të rezultateve të pritura.

Kristina Jovanova nga Misioni i OSBE-së së bashku me konsulentin e jashtëm, Branka Mingeva zbatuan edhe disa ushtrime me qëllim që ta prezantojnë praktikisht këtë vegël. Pjesëmarrësit bënë një kategorizim të aktiviteteve dhe funksioneve, duke i ndarë ato në: funksione për krijimin e politikave publike, funksion rregullator, funksion koordinues, funksion për dhënie të mbështetjes dhe funksion për dhënie të shërbimeve për aktivitete që janë pjesë e punës së tyre të çdoditshme. Pastaj u prezantua modeli i analizës funksionale i cili përbëhet nga një vlerësim i bërë sipas kriterëve të harmonizimit strategjik me qëllimet e planifikuara, ndërtimin e kapaciteteve organizative në institucion dhe kryerjen efektive dhe efikase të detyrave të punës për arritjen e rezultateve të planifikuara. Para të pranishmëve u prezantua hollësisht edhe metodologjia për zbatimin e analizës funksionale. Përfaqësuesit e pushtetit lokal zbatuan në trajnim edhe "intervistë" si pjesë e procesit të mbledhjes së informacioneve për punën e institucionit, ndërsa u informuan edhe për mënyrën e plotësimit të formularit për vlerësimin e funksioneve, si dhe për mënyrën e krijimit të rekomandimeve nga analiza e bërë e funksioneve. Ato rekomandime duhet të japin një pasqyrë për atë se cili funksion duhet të mbetet pa ndryshime, cili duhet të hiqet, nëse të bartet në një trup ose organ tjetër, nëse të optimizohet. Trajnueset folën edhe për mënyrën e përgatitjes së raportit nga analiza e zbatuar, ndërsa u prezantua edhe vegla "semafor". Në fund të trajnimit dyditor u prezantua ndikimi i kontekstit kulturor ndaj vlerave të vendit të punës, sipas pesë dimensioneve kulturore të përcaktuara nga Gerard Hedrick Hofstede.

Pjesëmarrësit theksuan se trajnimet interaktive, shkëmbimi i ndërsjellë i përvojave dhe informacioneve praktike kanë një rëndësi të madhe për kryerjen efikase dhe efektive të detyrave të punës dhe se presin që Qendra e Trajnimeve të BNJVL-së të vazhdojë me organizimin e llojit të këtillë të trajnimeve.

НЕОПХОДНО МЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНИТЕ И ПРАВИЛНИЦИТЕ ОД ОБЛАСТА НА УГОСТИТЕЛСКАТА И ТУРИСТИЧКАТА ДЕЈНОСТ

ËSHTË E NEVOJSHME TË NDRYSHOHEN LIGJET DHE RREGULLORET NGA SFERA E VEPRIMTARISË HOTELIERIKE DHE TURISTIKE

Комисијата за локален економски развој при ЗЕЛС, на 28 мај, 2019 година, во просториите на Заедницата ја одржа втората седница, на која беа разгледувани пристигнатите забелешки и предлози од општините за Законот за такса за привремен престој; Законот за угостителска дејност и Законот за туристичка дејност. Повеќето од забелешките укажуваа на потребата за измена и на Правилникот за услови за категоризација на објектите за вршење на угостителска дејност и на постапката за категоризација на куќи, станове и соби за издавање од физички лица и селски домаќинства за вршење на угостителски услуги и водење на регистар за категоризирани угостителски објекти.

Претставникот од Град Скопје даде одредени предлози околу регулирањето на работното време на локалите кои се наоѓаат во одредени зони од градовите што се атрактивни за посетителите и во доцните часови. Ја посочи и потребата за попрецизно регулирање на важни прашања врзани за подвижните објекти (урбаната опрема, која се поставува во парковите и на плоштадите), а укажа и на неопходноста за адекватно регулирање на реиздавањето на станове на физички лица, за туристичка намена.

Претставникот од Општина Охрид се залагаше за обезбедување на електронски систем за пријавување на привремен престој на гостите кои престојуваат во хотелските објекти и кај физичките лица кои издаваат легла за туристите. Тој истакна дека, особено физичките лица не вршат пријавување или не го пријавуваат целокупниот број на остварени ноќевања, а голем е бројот и на нерегистрирани станоиздавачи. Беше посочен словенечкиот пример на наплата на таксата за привремен престој, со плаќање на паушален износ на годишно ниво, согласно со јасно дефинирана методологија и критериуми. Беше нагласена и потребата секој општински совет, самостојно да донесе одлука за висината на туристичката такса, според претходно утврдена методологија. Електронскиот систем

Komisioni për zhvillim ekonomik lokal i BNJVL-së, më 28 maj 2019 në hapësirat e Bashkësisë mbajti seancën e tij të dytë, në të cilën u shqyrtuan vërejtjet dhe propozimet e ardhura nga komunat për Ligjin për taksë për qëndrim të përkohshëm; Ligjin për veprimtari hotelierike dhe Ligjin për veprimtari turistike. Shumicat e vërejtjeve theksuan nevojën për ndryshimin edhe të Rregullores për kushtet e kategorizimit të objekteve për kryerjen e veprimtarisë hotelierike dhe të procedurës për kategorizimin e shtëpive, banesave dhe dhomave për qëndrim nga personat fizikë dhe amvisëritë e fshatrave për kryerjen e shërbimeve dhe mbajtjen e regjistrit të objekteve të kategorizuara hotelierike.

Përfaqësuesi i Qytetit të Shkupit theksoi propozime të caktuara rreth rregullimit të kohës së punës së lokaleve të cilat gjenden në zona të caktuara të qyteteve që janë atraktive për vizitorët edhe në orët evonshme. Ai theksoi edhe nevojën për rregullim më preciz të çështjeve të rëndësishme të lidhura me objektet e lëvizshme (pajisja urbane që vendoset në parqet dhe sheshet) dhe theksoi edhe domosdoshmërinë për rregullim adekuat të dhënies së banesave me qira për persona fizikë, për qëllime turistike.

Përfaqësuesi nga Komuna e Ohrit angazhohej për sigurimin e një sistemi elektronik për regjistrimin e qëndrimit të përkohshëm të mysafirëve të cilat qëndrojnë në objektet hotelierike dhe te personat fizikë të cilët japin dhoma me qira për turistët. Ai theksoi se sidomos personat fizikë nuk kryejnë regjistrimin ose nuk e regjistronë numrin e përgjithshëm të bujtjeve të realizuara, ndërsa është shumë i madh edhe numri i qiramarrësve të paregjistruar të banesave. U theksua shembulli sloven i arkëtimit të taksës për qëndrim të përkohshëm, me pagesën e shumës paushalle në nivel vjetor, në përputhje me metodologjinë dhe kriteret e përcaktuara qartë. U theksua nevoja që çdo këshill komunal të marrë vendim në mënyrë të pavarur për shumën e taksës turistike, sipas një metodologjie të përcaktuar paraprakisht. Sistemi elektronik

би ги поврзувал сите релевантни чинители во процесот (МВР, УЈП, општината, туристички инспектори и издавачите на станови), со што секој ќе добива соодветни податоци. На овој начин, општините ќе имаат податоци за остварените ноќевања, а со тоа ќе знаат и колку средства ќе се слеат во Буџетот на општината. Преку ваков систем би се зголемила и контролата на гостите, би се избегнало неплаќањето на таксата, а би се зголемиле и средствата по овој основ.

На седницата беше повикан и претставник од Министерство за економија (МЕ) кој информираше дека во подготовка е предлог- проект, со кој по примерот на Хрватска и порталот „е-визитор“ ќе се направи сличен систем и за нашата земја. Тој ги прифати и забелешката на општините во однос на потребата за промени на Правилникот за условите за категоризација на куќи, станови за одмор и соби за издавање од физички лица, посочувајќи дека течат подготовки за повеќе нови правилници, што Министерството за економија ги работи заедно со соодветни претставници од оваа област. Притоа, присутните беа поканети да земат учество на работилница што ќе се одржи во Министерството на 31 мај, 2019 година, со претставници од стопанските комори, каде ќе се дискутира по забелешките на угостителите за законите од областа на туризмот и угостителството. Исто така, беа информирани дека МЕ подготвува предлог- закон за воведување на туристичка инспекција. Општините ги изнесоа предизвиците со недостатокот на кадри за вршење на инспекциски надзор и ја нагласија и потребата за утврдување на законски одредби со кои инспекторите ќе може да водат постапки не само со регистрираните, туку и со нерегистрираните физички лица кои вршат туристичка дејност, со цел намалување на сивата економија.

до т'и lidhte të gjithë palët e përfshira në këtë proces (MPB-ja, DAP-i, komuna, inspektorët turistikë dhe qiramarrësit e banesave), me ç'rast secili do të marrë të dhëna përkatëse. Në këtë mënyrë, komunat do të kenë të dhëna për bujtjet e realizuara dhe kështu do të dinë edhe sa mjete do të inkasohen në buxhetin e komunës. Përmes një sistemi të këtillë do të rritej edhe kontrolli i mysafirëve, do të shmangej mospagimi i taksës dhe do të rriteshin edhe mjetet për këtë bazë.

Në seancë u ftua edhe përfaqësues nga Ministria e Ekonomisë (ME) i cili informoi se në fazën e përgatitjes është një draft-projekt, me të cilin sipas shembullit të Kroacisë dhe portalit "e-vizitor", do të bëhet një sistem i ngjashëm edhe për vendin tonë. Ai pranoi edhe vërejtjet e komunave lidhur me nevojën për ndryshimin e Rregullores për kushtet e kategorizimit të shtëpive, banesave për pushim dhe dhomave për qëndrim nga persona fizikë duke theksuar se në fazën e përgatitjes janë më shumë rregullore të reja të cilat i përgatit Ministria e Ekonomisë së bashku me përfaqësues adekuatë nga kjo sferë. Të pranishmit po ashtu u ftuan të marrin pjesë në punëtorinë që do të mbahet në Ministrinë më 31 maj 2019, me përfaqësues të odave ekonomike, ku do të diskutohet për vërejtjet e hotelierëve për ligjet nga sfera e turizmit dhe hotelierisë. Ata gjithashtu u informuan se Ministria e Ekonomisë përgatit një projekt-ligj për aplikim të inspektimit turistik. Komunat theksuan sfidat me mungesën e kuadrove për kryerjen e mbikëqyrjes inspektuese dhe theksuan nevojën për përcaktimin e dispozitave ligjore me të cilat inspektorët do të mund të kryejnë procedura jo vetëm me personat e regjistruar fizikë, por edhe me personat e paregjistruar fizikë të cilët kryejnë veprimtarinë turistike me qëllim të uljes së ekonomisë gri.

ОПШТИНИТЕ ЗАИНТЕРЕСИРАНИ ЗА ИМПЛЕМЕНТИРАЊЕ НА ОДРЖЛИВО УРБАНО ПЛАНИРАЊЕ

КОМУНАТ ИНТЕРЕСОНЕ ПЕР ИМПЛЕМЕНТИМИН Е ПЛАНФИКИМИТ ТЕР КЕНДРУЕСХЕМ УРБАН

Карпош и Охрид се двете општини кои ќе добијат грант во износ од по 7.500,00 евра (брuto) за имплементација на предлог-проектите во кои ќе користат мерки и нови пристапи во урбаното планирање и сообраќај на локално ниво (Sustainable urban mobility planning- SUMP). Исто така, пет општини: Битола, Карпош, Кавадарци, Куманово и Охрид ќе добијат експертска поддршка во процесот на изработка на урбанистички планови или стратешки документи за одржлива

Kaposhi dhe Ohri janë dy komunat të cilat do të fitojnë grant në shumë prej 7.500,00 Eurosh (bruto) për implementimin e propozim-projekteve në të cilat do të përdorin masa dhe qasje të reja në planifikimin urban dhe trafikun në nivel lokal (Sustainable urban mobility planning - SUMP). Po ashtu pesë komuna: Manastiri, Karposhi, Kavadar, Kumanova dhe Ohri do të fitojnë mbështetjen e ekspertëve në procesin e përgatitjes së planeve urbanistike dhe

урбана мобилност. Вака одлучи Комисијата, составена од претставници од ГИЗ и еден претставник од ЗЕЛС, по повикот за аплицирање на општините, објавен на 10 мај, 2019 година, во рамките на новиот проект „Поддршка на единиците на локалната власт на Република Северна Македонија во промоција на одржлива урбана мобилност“, што го реализира ЗЕЛС, во соработка со Германската агенција за меѓународен развој (GIZ). Проектот претставува иницијатива за промоција, за планирање и за градење на капацитетите на локалната власт за спроведување на активности за урбана мобилност, што ќе се темелат на модел на оптимални трошоци и иновативност, како и зголемување на удобноста на живеењето на граѓаните. Кај урбаното мобилно планирање, во фокусот е ставен граѓанинот. Со ваквото планирање се нагласува потребата од поголем простор за нив, зеленило, подобрување на јавниот превоз и на условите за користење на велосипеди, воспоставување на забранети зони за сообраќај, потоа користење на катни паркиралишта и друго.

Дури седум општини доставија свои предлог – проекти, во чија реализација се предвидени мерки од одржливо мобилно урбано планирање (SUMP), што е резултат на активностите што ЗЕЛС ги имаше во изминатиот период со своите членки, а кои беа посветени токму на оваа област. Сепак, на овој повик, грантот ќе го добијат две општини: Карпош и Охрид кои до септември треба да го имплементираат понудениот предлог – проект, бидејќи се предвидува тие да бидат промовирани во текот на европската недела за урбана мобилност во Скопје (16-22 септември 2019 година).

Од пријавените шест општини, пет ќе добијат поддршка во процесот на изработка на планови за урбана мобилност или стратешки документи за одржлива урбана мобилност, што е исто така добар показател, дека општините во нашата земја се стремат нивниот фокус во планирањето да биде граѓанинот, а не сообраќајот. Според јавниот повик, право да аплицираат имаа само општините кои имаат најмалку 30.000 жители, при што предност при изборот имаа оние локални власти што имаат одделение или сектор за урбана мобилност или сообраќај и кои номинирале две лица за подготовка и спроведување на стратешки документи поврзани со урбана мобилност, со искуство во планирање на урбанизам и сообраќај.

Во рамките на јавниот повик беше вклучено и пријавување на кандидати за обука од областа на урбаната мобилност (обука на обучувачи). Целта е тие да ги поддржат петте селектирани општини во процесот на урбаното планирање, но исто така и во понатамошниот период да може да обезбедат поддршка на други заинтересирани општини. Предност при аплицирањето имаа општински кадри, кои се од областа на урбанизам, сообраќај или транспорт и кои имале претходно обуки во областа на одржливото урбано планирање.

Одржливата урбана мобилност е нова област на делување во локалната власт во РСМ, иако таа е веќе воспоставена практика во Европската Унија. Досега, многу европски градови имаат имплементирано вакви урбани планови. Затоа, целта на проектот е да се стимулира користењето на одржливи урбани мерки и во нашата земја, за разлика од традиционалното планирање, каде главната цел е ставена на протокот и брзината на сообраќајот, а не на удобноста на просторот за граѓанинот.

документите strategjike për mobilitet të qëndrueshëm urban. Kështu vendosi Komisioni i përbërë nga përfaqësues të GIZ-it dhe një përfaqësues i BNJVL-së, pas thirrjes për aplikimet e komunave, të publikuar më 10 maj 2019, në kuadër të projektit të ri "Mbështetja e njësive të pushtetit lokal të Republikës së Maqedonisë së Veriut për promovimin e mobilitetit të qëndrueshëm urban", që e realizon BNJVL në bashkëpunim me Agjencinë gjermane për zhvillim ndërkombëtar (GIZ). Projekti është një iniciativë për ndërtimin, promovimin dhe planifikimin e kapaciteteve të pushtetit lokal për zbatimin e aktiviteteve të mobilitetit urban, që do të bazohen në modelin e kostove optimale dhe inovacionit, si dhe për rritjen e komoditetit të jetesës së qytetarëve. Në planifikimin mobil urban, fokusi është te qytetari. Planifikimi i këtyre thekson nevojën për më shumë hapësirë për ta, për gjelbërim, për përmirësimin e transportit publik dhe kushteve për përdorimin e biçikletave, për krijimin e zonave të ndaluara për trafik, pastaj për përdorimin e parkingjeve me kate etj.

Madje shtatë komuna kanë dërguar propozim-projekte të veta, në realizimin e të cilave janë të parapara masa për planifikim të qëndrueshëm mobil urban (SUMP), që është rezultat i aktiviteteve të cilat i kishte BNJVL-ja në periudhën e kaluar me anëtarët e saja dhe të cilat ishin të përkushtuara pikërisht për këtë sferë. Megjithatë, për këtë thithje grantin do ta fitojnë dy komuna: Karposhi dhe Ohri, të cilat duhet ta zbatojnë deri në muajin shtator propozim-projektin e ofruar, sepse parashihet që gjatë Javës evropiane të mobilitetit urban në Shkup (16-22 shtator 2019) të promovohen ato.

Nga gjashtë komunat e paraqitura, pesë do të fitojnë mbështetje në procesin e përgatitjes së planeve për mobilitet urban ose dokumenteve strategjike për mobilitet të qëndrueshëm urban, që është po ashtu një tregues i mirë se komunat në vendin tonë synojnë ta vënë qytetarin, e jo trafikun në fokusin e planifikimit të tyre. Sipas thirrjes publike, të drejtën për të aplikuar e kanë vetëm komunat të cilat kanë të paktën 30.000 banorë, ndërsa përparësinë gjatë përzgjedhjes kanë ato autoritete lokale që kanë repart ose sektor për mobilitet urban ose trafik dhe që kanë emëruar dy persona për përgatitjen dhe zbatimin e dokumenteve strategjike të lidhura me mobilitetin urban, me përvojë në planifikimin e urbanizmit dhe trafikut.

Në kuadër të thirrjes publike u përfshi edhe paraqitja e kandidatëve për trajnim nga sfera e mobilitetit urban (trajnimi i trajnerëve). Qëllimi është që ata t'i përkrahin pesë komunat e përzgjedhur në procesin e planifikimit urban, po gjithashtu edhe në periudhën e mëtejshme të mund të sigurojnë mbështetjen e komunave të tjera të interesuara. Përparësi gjatë aplikimit kishin kuadrot e komunave, të cilat janë nga sfera e urbanizmit, trafikut ose transportit dhe të cilët kanë pasur paraprakisht trajnime nga sfera e planifikimit të qëndrueshëm urban.

Mobiliteti i qëndrueshëm urban është një sferë e re e veprimit në pushtetin lokal në RMV, edhe pse është vendosur si praktikë në Bashkimin Evropian. Deri më tani, shumë qytete evropiane kanë zbatuar plane të këtyre urbane. Prandaj, qëllimi i projektit është që të stimulohet përdorimi i masave të qëndrueshme urbane edhe në vendin tonë, për dallim nga planifikimi tradicional, ku qëllimi kryesor është vënë në rrjedhjen dhe shpejtësinë e trafikut, e jo në komoditetin e hapësirës për qytetarin.

ПРИЈАВУВАЊЕ НА КАНДИДАТИ ЗА СЛЕДЕЊЕ НА ОБУКА И ПОЛАГАЊЕ НА ИСПИТ ЗА СТЕКНУВАЊЕ СО ОВЛАСТУВАЊЕ ЗА ВОДЕЊЕ ПОСТАПКА ЗА ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ

Заклучно со 3 јуни, 2019 година, сите единици на локалната власт може да пријават свои кандидати за следење на почетна обука и полагање на испит за стекнување со овластување за водење постапка за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште, сопственост на Република Северна Македонија. Пријавените кандидати треба да имаат статус на административен службеник од редот на раководните или стручни административни службеници. Станува збор за нови кандидати, но и за лица на кои им е поминат рокот на овластувањето за оваа намена.

Пријавувањето на кандидатите се врши на електронската адреса на ЗЕЛС (contact@zels.org.mk), во согласност со јавниот повик, утврден од страна на Комисијата за следење на процесот на организирање и спроведување на обука и спроведување на испит за стекнување со овластување за водење постапка за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште, сопственост на Република Северна Македонија, што е објавено на www.zels.org.mk.

Почетните обуки ќе се организираат во групи, на 12 и 13 јуни, 2019 година (среда и четврток) во просториите на ЗЕЛС и ќе се спроведуваат во зависност од бројот на пријавени кандидати. По следењето на обуките, кандидатите дополнително ќе бидат информирани за полагањето на испитот за стекнување со овластување, кој се состои од два дела: теоретски и практичен. Полагањето ќе се одвива во просториите на Испитниот центар на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“, Скопје.

ПРАВИТНА Е КАНДИДАТЪВЕ ПЪР НДЖКЈЕН Е ТРАЈНИМ ИТ ДНЕ КАЛИМИН Е ПРОВИМИТ ПЪР МАРРЈЕН Е АУТОРИЗИМИТ ПЪР КРИЈЕРЈЕН Е НЈЕ ПРЦЕДУРЕ ПЪР ТОКЕ НДЪРТИМОРЕ

Duke përfshirë datën 3 qershor 2019, të gjitha njësitë e pushtetit lokal mund t'i paraqesin kandidatët e tyre për ta ndjekur trajnimin fillestar dhe për ta kaluar provimin për marrjen e autorizimit për kryerjen e një procedure për tjetërsim dhe dhënie me qira të tokës ndërtimore, pronësi e Republikës së Maqedonisë së Veriut. Kandidatët e paraqitur duhet të kenë statusin e nëpunësit administrativ nga radhët e nëpunësve udhëheqës ose profesionistë administrativë. Bëhet fjalë për kandidatë të rinj, por edhe për persona të cilëve u ka skaduar afati i autorizimit për këtë qëllim.

Paraqitja e kandidatëve kryhet në adresën elektronike të BNJVL-së (contact@zels.org.mk) në përputhje me thirrjen publike, të përcaktuar nga ana e Komisionit për ndjekjen e procesit të organizimit dhe zbatimit të trajnimit dhe zbatimit të provimit për marrjen e autorizimit për ndjekjen e një procedure për tjetërsim dhe dhënie me qira të tokës ndërtimore pronësi të Republikës së Maqedonisë së Veriut që është publikuar edhe në www.zels.org.mk.

Trajnimet fillestare do të organizohen në grupe, më 12 dhe 13 qershor 2019 (e mërkurë dhe e enjte) në hapësirat e BNJVL-së dhe do të zbatohen varësisht nga numri i kandidatëve të paraqitur. Pas ndjekjes së trajnimeve, kandidatët do të informohen në mënyrë shtesë për kalimin e testit për marrjen e autorizimit, i cili përbëhet nga dy pjesë: pjesa teorike dhe ajo praktike. Provimi do të zbatohet në hapësirat e Qendrës së provimeve në Fakultetin juridik "Justiniani i Parë" në Universitetin "Shën Kirili dhe Metodiu", Shkup.

ОТВОРЕН ПОВИК ЗА ПРИЈАВУВАЊЕ НА ОПШТИНИТЕ ЗА СТЕКНУВАЊЕ СО РЕГИОНАЛНИОТ СЕРТИФИКАТ ЗА ПОВОЛНО ДЕЛОВНО ОПКРУЖУВАЊЕ (БФЦ СЕЕ)

Најдоцна до 21 јуни, 2019 година, сите заинтересирани општини може да се пријават во ЗЕЛС, на отворениот повик за учество во регионалната програма „Сертификација на општини со повошно деловно опкружување во Југоисточна Европа (BFC SEE)“. Повикот е објавен од страна на Националното БФЦ ЈИЕ сертификациско тело за нашата земја, претставувано преку Заедницата на единиците на локалната самоуправа – ЗЕЛС и Сојузот на стопанските комори (ССК) и истиот е поставен и на веб локацијата на ЗЕЛС (www.zels.org.mk). Програмата „Business Friendly Certification South East Europe (BFC SEE)“ е единствена регионална програма за унапредување на конкурентноста на локалните самоуправи која се спроведува во Македонија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Србија и Црна Гора. Програмата е наменета за општини кои имаат соодветен капацитет и стратешки се определени да ја подобрат деловната клима, да привлечат инвестиции и да го стимулираат локалниот економски развој. Општините кои ќе се вклучат во програмата ќе добијат регионален ранг на конкурентност за оценување на квалитетот на услуги што им ги нудат на инвеститорите и стопанствениците,

THIRRJE E HAPUR PËR PARAQITJEN E KOMUNAVE PËR FITIMIN E CERTIFIKATËS RAJONALE PËR AMBIENT TË VOLITSHËM AFARIST (BFC SEE)

Më së voni deri më 21 qershor 2019, të gjitha komunat e interesuara mund të paraqiten në BNJVL, në thirrjen e hapur për pjesëmarrje në Programin rajonal "Certifikimi i komunave me ambient të volitshëm afarist në Evropën Juglindore (BFC SEE)". Thirrja është publikuar nga ana e Trupi kombëtar i certifikimit BFC EJL për vendin tonë, i përfaqësuar përmes Bashkësisë së njërive të vetëqeverisjes lokale – BNJVL dhe Lidhjes së Odave Ekonomike (LOE) dhe e njëjta është postuar në faqen e internetit të BNJVL-së (www.zels.org.mk). Programi "Business Friendly Certification South East Europe (BFC SEE)" është programi i vetëm rajonal për avancimin e konkurrencës së vetëqeverisjeve lokale, i cili zbatohet në Maqedoni, Bosnjë dhe Hercegovinë, Kroaci, Serbi dhe Mal të Zi. Programi është dedikuar për komunat që kanë kapacitet adekuat dhe në mënyrë strategjike janë të përcaktuara për të përmirësuar klimën afariste, për të tërhequr investime dhe për ta stimuluar zhvillimin ekonomik lokal. Komunat të cilat do të përfshihen në Program do të fitojnë një rang rajonal

конкретни насоки за унапредување на деловната работа, овозможување полесни услови, активна промоција, како и можност да учествуваат на регионална размена за најдобри практики.

Во рамките на повикот се изнесени и дополнителни информации и упатство за заинтересираните кандидати. Посочено е дека Програмата за сертификација им обезбедува на општините јасни насоки за тоа како да креираат добра деловна клима и да воведат меѓународни признати стандарди за ефикасна и транспарентна локална администрација. За инвеститорите кои сакаат да го преселат или да го прошират своето деловно работење во Југоисточна Европа, БФЦ ЈИЕ служи како стандардизиран механизам за процена на локалните услови за деловно работење и укажува на тоа кои општини во регионот имаат најповолна клима за инвестирање. Во повикот се посочени и критериумите за пријавување, како и образец за пријавување. Исто така, на линкот: <http://bfc-see.org/test-your-business-friendliness> поставен е прашалник, преку кој треба да се отслика актуелната состојба на општината за нејзината подготвеност за квалитетно развивање на локален економски развој, каде се поставени и прашањата: дали општината има усвоен Стратешки план за локален развој, како и дали има воспоставено постојан Економски совет во кој учествуваат локалните стопанственици.

Пополнувањето на прашалникот, всушност претставува еден вид самоевалуација на заинтересираната општина, а пред сè ќе и помогне и на Комисијата при изборот. Поточно, со пополнување на прашалникот општината ќе добие Извештај за резултатот во поглед на исполнувањето на критериумите на БФЦ ЈИЕ стандардот во моментот на аплицирањето за Програмата за сертификација.

Приоритет во процесот на сертификација за поволно деловно опкружување ќе се врши според редот на пријавување на општините, со оглед на тоа што процесот е во времетраење од најмногу една година. Во овој период општините треба да исполнат 10 критериуми, а целиот процес на доставување на доказниот материјал од страна на општините ќе се одвива електронски.

Во нашата земја со овој регионален сертификат досега се стекнаа општините: Велес, Струмица, Штип, Богданци, Гази Баба, Град Скопје и Илинден. Важноста на сертификатот е три години, по што следи процес на ресертификација.

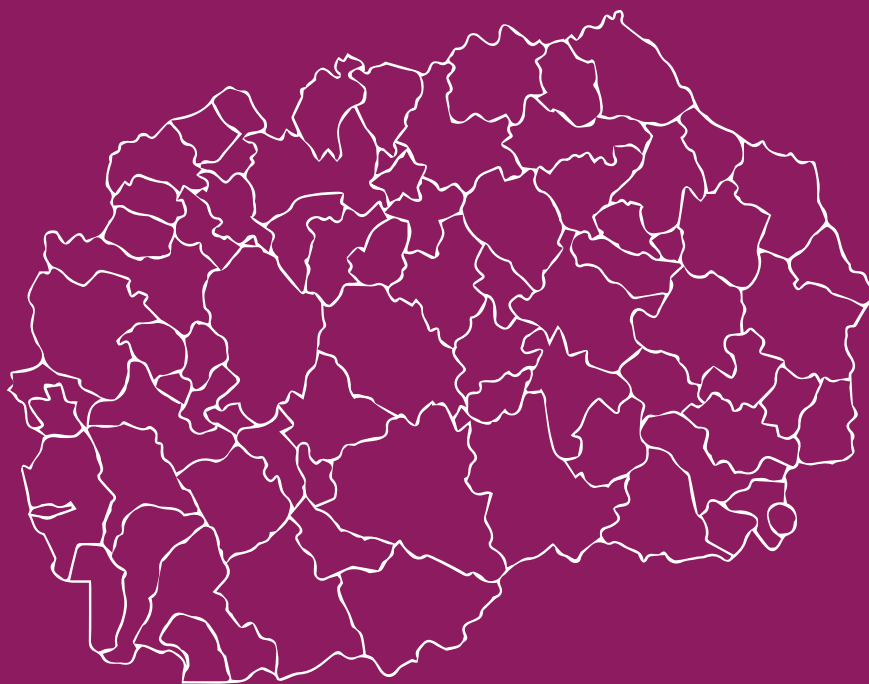
тë konkurrencës për vlerësimin e cilësisë së shërbimeve të cilat ua ofrojnë investorëve dhe afaristëve, drejtime konkrete për avancimin e punës afariste, mundësim të kushteve më të lehta, promovim aktiv si dhe mundësi për të marrë pjesë në shkëmbim rajonal të praktikave më të mira. Në kuadër të thirrjes janë publikuar edhe informacione shpesh dhe udhëzimi për kandidatët e interesuar. Është theksuar se Programi i certifikimit siguron për komunat drejtime të qarta për atë se si të krijojnë një klimë të mirë afariste dhe t'i aplikojnë standardet e pranuar ndërkombëtare për administrim lokal efikas dhe transparent. Për investorët të cilët dëshirojnë ta zhvendosin ose ta zgjerorin punën e tyre afariste në Evropën Juglindore, BFC SEE shërben si mekanizëm i standardizuar për vlerësimin e kushteve lokale për punën afariste dhe tregon se cilat komuna në rajon kanë klimë më të volitshme për investim. Në thirrje janë dhënë edhe kriteret për paraqitje, si dhe formulari për paraqitje. Po ashtu në linkun <http://bfc-see.org/test-your-business-friendliness> është vendosur një pyetësor, i cili duhet ta tregojë gjendjen aktuale të komunës, gatishmërinë e saj për zhvillimin cilësor të zhvillimit ekonomik lokal, ku janë vendosur edhe pyetjet: nëse komuna ka miratuar Planin strategjik të zhvillimit lokal, si dhe nëse ka themeluar një Këshill të përhershëm ekonomik në të cilin marrin pjesë afaristë lokalë. Plotësimi i pyetësorit është në fakt një lloj vetëvlerësimi të komunës së interesuar dhe do ta ndihmojë Komisionin në fazën e përzgjedhjes. Më saktësisht, me plotësimin e pyetësorit komuna do të fitojë një Raport për rezultatin në lidhje me përmbushjen e kriterëve të standardit BFC SEE në momentin e aplikimit të Programit të certifikimit. Prioriteti në procesin e certifikimit për ambient të volitshëm afarist do të realizohet sipas radhitjes së paraqitjes së komunave, duke pasur në konsideratë se procesi është në kohëzgjatje prej më së shumti një vit. Në këtë periudhë, komunat duhet të përmbushin 10 kriterë, ndërsa i gjithë procesi i dërgimit të materialit të provave nga ana e komunave do të kryhet në mënyrë elektronike.

Në vendin tonë këtë certifikatë rajonale deri më tani e kanë fituar komunat: Veles, Strumicë, Shtip, Bogdancë, Gazi Babë, Qyteti i Shkupit dhe Ilinden. Vlefshmëria e certifikatës është tri vjet dhe pastaj vijon procesi i ricertifikimit.

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

BASHKËSIA E NJËSIVE TË VETËQEVERISJES LOKALE TË
REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

КОНТАКТ ИНФОРМАЦИИ

тел. +389 (0)2 30 99 033 | факс: +389 (0)2 30 61 994
ул. "Копенхагенска" бр. 5, п. фах 32, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
contact@zels.org.mk | www.zels.org.mk

INFORMACIONE PËR KONTAKT:

tel. +389 (0)2 30 99 033 | faks: +389 (0)2 30 61 994
rr. "Kopenhagenska" nr. 5, F.P. 32, 1000 Shkup, Republika e Maqedonisë së Veriut
contact@zels.org.mk | www.zels.org.mk